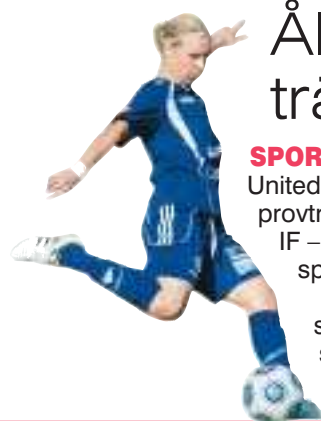

Åland United-Taina tränar med "Bajen"

SPORT. Taina Hartikainen är en av fyra Åland United-spelare som den här veckan är i Sverige och provtränar med bland annat allsvenska Hammarby IF – samtidigt som ÅU inte har klart med ett enda spelarkontrakt inför nästa säsong.
– Det är inget alarmerande att vi inte har några spelare klara än utan så här är det i damfotboll, säger **Dan Sjöblom** som har hand om spelarkontrakten i ÅU.

SIDAN 24

Oenig ÅHS-styrelse behåller Godby HC

NYHETER. Det var ingen enig styrelse för Ålands hälso- och sjukvård som igår tog ställning till de nödvändiga sparbesluten inför budgeten 2010.

– Vi har varit relativt oense, främst de ledamöter som representerar oppositionen har haft invändningar, sade ordförande **Torbjörn Björkman** (Lib) när han på eftermiddagen inledde en presskonferens om styrelsemötet.

Största frågan gällde Godby hälsocen-

tral och nu gick styrelsen emot ledningsgruppen som tidigare talat för att hälso-centralen skall läggas ner. Man gick heller inte lika hårt åt skärgårdsberedskapen.

Sammanlagt sparas 2,7 miljoner euro enligt budgetförslaget. Styrelsegruppen menar att inbesparingarna inte ska ge några större märkbara konsekvenser för patienterna, men säger samtidigt att det är för tidigt att förutse ännu.

SIDAN 3

Anders Eriksson (ÅF) om LFA-stödet: Visst diskuterades klumpsumman

NYHETER. När Åland övertog behörigheten för LFA-stödet från riket fördes visst en diskussion om klumpsummans storlek. Det säger dåvarande näringsministern **Anders Eriksson**.

– Landskapsregeringen 1999 borde ha

tagit över stafettspinnen och jobbat vidare. 90 procent av de åländska jordbrukarna får stödet i dag. Nyan har tittat närmare på vad lagtingsledamöterna fick i LFA-stöd förra året.

SIDAN 4

Höstens mode har något för alla

TEMA. Nya Åland har tagit en titt i de åländska butikerna för att spana in tendenser i höstmodet. Nu-förtiden är det mesta rätt, man kan välja och vraka i det breda klädbudet. Det finns något för alla smaker, åldrar och storlekar.

– Att tala om trender känns lite fånigt och tråkigt. Jag tycker kläder skall hålla fler säsonger och gå att kombinera med det man redan har, säger butiksinnehavaren **Ellinor Lindström**.

SIDORNA 10-14

Kvinnligt med maskulina inslag.

Ellinor Lindström bär skraddade haremsbyxor med en kilt ovanpå. Foto: ERKKI SANTAMALA

Katrinakonsert går an

KULTUR. En ren Katrina-konsert bör kunna genomföras ifall man kommer överens med **Jack Mattssons** arvingar och med **Lars Huldén**, som skrivit sångtexterna. Det säger byråchef **Jan-Ole Lönnblad** om föreställningen "Katrina minns Jack". Om en ny text baserad på romanen ingår måste man också få en överenskommelse med familjen Segefelt som har rätten till **Sally Salminens** verk.

SIDAN 9

Försening oroar inte Vikingstyre

NYHETER. Det senaste budet att Viking Lines nybygge ADCC blir klart tidigast hösten 2010 upprör i dagsläget inte Vikings styrelse särskilt mycket. De säger sig vara trygga i det faktum att de kan bryta kontraktet och få tillbaka de förskottade pengarna om det skulle bli aktuellt. – Men när vi tar beslut i den frågan kan jag inte säga något om, säger vd **Nils-Erik Eklund**.

SIDAN 3

Bjuder in. Ingmar Berglund, Clarisse Lojander och hunden Fanny öppnar sitt hem under skörde-festen. Huset byggdes en gång av Fanny Sundström. Foto: ERKKI SANTAMALA

Fanny välkomnar till Fannys gård

TEMA. Huset i bakgrunden på bilden byggde läraren och politikern **Fanny Sundström**. Där bodde hon i 15 år fram till sin död 1944. Allt av huset är bevarat, men möbler och annat lösöre försvann med arvingarna.

I dag bor **Ingmar Berglund** och **Clarisse Lojander** i huset i Sund tillsammans med hunden Fanny, som naturligtvis fått namn efter husets första ägare.

Gården, Guttorp, deltar för första gången i skörde-festen. Försäljning av allt från köttsoffa till sylt ska finnas liksom en utställning av vävda trasmattor.

Och den som vill veta mer om Fanny Sundström ska inte tveka att fråga. Värdepåret vet det mesta.

Temat "Skörde-festen" hittar du på...

SIDORNA 17-23

kultur

15

Jaana Gustafsson är med och visar fyrkonst i stadsbiblioteket.

sport

25

"Att vi skulle ta ett silver var ju nästan hypotetiskt"
HENRIK LUNDBERG, NYBLIVEN VM-MEDALJÖR I SEGling FÖR 6MR-BÅTAR

folk

32

Dagens ålänning **Mikaela Lönnqvist** är på väg till London för att studera film och teve.

åland 24 ikväll

Torbjörn Björkman, styrelseordförande för ÅHS, diskuterar nedskärningarna inom vården. Och så blir det damfotboll i Sportmagasinet.

SÄNKTA PRISER!

SONY
SX 30 (299€)

279€

Digitala bilder från 9 cent!

GEFOTO
Gerhard's Foto Ab

Annika Orre
Epost: annika.orre@nyan.ax
Telefon: 528 450

”Det skulle underlätta om man pratade mer med varandra.
HELENA BLOMQVIST,
PÅ LANDSKAPETS MILJÖBYRÅ.

Visa hänsyn när du rör dig på andras mark

Nu fylls skog och mark av svamp och bär. Då kan det vara bra att veta vad som är tillåtet och inte tillåtet när man går ut i naturen för att inte hamna i kollisionskurs med markägaren.

På Åland finns ingen lagstadgad allemansrätt, utan en sedvanerätt om vad man får och inte får göra när man beträder andras marker. Svampplockare, bärplockare, fågelskådare och andra som vill ströva i naturen bör ta reda på vilka regler som gäller.

–Det handlar om sunt förnuft, säger **Helena Blomqvist** på landskapets miljöbyrå. Det finns inte helt klara bestämmelser

Lite strängare på Åland

Den åländska allemansrätten skiljer sig från resten av Nordens bland annat för att den är lite strängare. En svensk turist ondgör sig i en insändare på nättidningen Hela Gotland över att han och hans sällskap mötts av stängsel och skyltar med ordet ”privat” på längs en

strand och insändarskribenten undrar om det inte finns något strandskydd.

–Nej, säger Blomqvist. Vi har inget strandskydd på det viset. Här har vi tillåtit bebyggelse vid stranden.

Man kan sätta upp skyltar med privat men även om det inte finns sådana anser Blomqvist att man ska visa hänsyn till markägaren.

Prata med varandra

Alla markägare vill inte eller kan inte ta vara på svamp och bär på sina marker och då uppstår inga problem, men när markägaren själv vill ha skörden kan det bli konflikt.

–Det skulle underlätta om man pratade mer med varandra.

Även om man har lova att röra sig i andras skogar är det inte tillåtet att parkera sitt fordon på någon annans tomt utan lov.

–Man ska inte parkera på annans tomt, men har man stor tomt kanske inte andra uppfattar det som en tomt.

Återigen gäller det att kommunicera säger Blomqvist.

En läsare är upprörd för att hennes skog töms på svamp som sedan säljs vidare.

–Man får endast plocka för husbehov på andras marker, betonar Blomqvist.

NINA SMEDS
nina.smeds@nyan.ax
tfn 528 406

Fakta/Allemansrätten

■ Allemansrätten är ett nordiskt begrepp.

■ Definieras som ”en frihet att inom ramen för lagens ramar och med hänsyn till naturen och markägaren få bedriva friluftsliv i olika former.”

■ Den skiljer sig mellan de nordiska länderna.

■ I Finland gäller allemansrätten både finländare och utlänningar, utom i fråga om båt, fiske och jakt.

■ Att hota eller på olagligt sätt försöka hindra någon från att röra sig i naturen är förbjudet.

■ En markägare har inte heller rätt att lägga beslag på lösöre som tillfälligt finns på hans mark, till exempel cyklar eller tält.

Källa: Miljöministeriets hemsida www.miljo.fi

Inga fordon här. Det är inte tillåtet att ta ut fordon i terrängen utan man ska hålla sig till vägnätet.
Arkivfoto: KIKI ALBERIUS-FORSMAN

Ett hjärtevarmt TACK!

Fordonsmässan **Pärlor på hjul** blev ett lyckat och omtyckt evenemang tack vare er alla som ställde upp för evenemanget: alla privatpersoner och föreningar med sina Pärlor, MBO, Röde Orm, Ulf Grüssner, Tryggve Mattsson, AX trafikskola, Bilmacken, DAX Agenturer, Ålands Yrkesskola, Viking Line, EFBK, EIK, Steel FM, Åland Online, Mariehamns Tryckeri och fordonsexperterna Freddie Jensén samt Jonny Mattsson.

Publikens röstning på sin favoritpärla var populär. 603 röstade och omkring 170 fordon visades. Publikens favorit blev nr. 111 Dodge Coronet 1957, ägare Patrik Landell, med 54 röster.

På 2:a plats kom nr. 69 Cadillac Convertible 1959, ägare Sture Mattsson, med 51 röster och på 3:e plats Excalibur Phaeton 1978, ägare Olle Eriksson, med 46 röster.

Bland de som röstade drogs följande vinnare: Kenneth Karlsson, ecodrivingkurs från AX bilskola. Emil Bäckman, biltvätt-set från DAX agenturer, och biltvätt från Bilmacken vanns av Miika Selin, Olle Virtanen och Kenneth Sundlöf. Vinnarna har meddelats per telefon. Grattis alla!

Antalet besökare över 12 år var lördag 490 och söndag 718. Totalt 1208.

Vi ses igen!

Gunnel Nilsson, arrangör
Mässforum Åland

Plocka för husbehov, undvik privata tomter och ta med dig soporna hem. Det är några av reglerna för allemansrätten på Åland.

”Du får inte störa och inte förstöra” är grundregeln för allemansrätten på Åland. Åland har valt att begränsa allemansrätten lite mer än i Sverige och övriga Finland, främst beroende på det stora besökarantalet till ögruppen i förhållande till vår areal.

”Som besökare är det bra att veta att ålänningens tröskel för vad som upplevs som störande är lägre än på andra platser, och vad som anses vara ”lämpligt avstånd” till bebyggelse är längre” står det på Ålands landskapsregerings hemsida.

I korta drag är reglerna för allemansrätten på Åland följande:

Elda inte utan lov. Be markägaren om lov om du vill göra upp eld i skogen, men var ändå försiktig. Bilden är från branden i Lemland Knutsboda sommaren 2008. Arkivfoto: JONAS EDSVIK

■ Färdas fritt, men gå inte över privata tomter eller brygor. Skada inte stängsel växter eller gröda och lämna inga grindar öppna.

■ Det är förbjudet att låta hundar gå lösa och att land-

stiga på vissa holmar under häckningstid.

■ Det krävs ägarens tillstånd för att övernatta på någons mark.

■ Man får plocka svamp, bär och blommor för husbehov,

men inte växter som är fridlysta enligt lag.

■ Man måste ha markägarens tillstånd för att göra upp öppen eld. Man måste vara varsam med öppen eld överlag.

■ Man får vistas i andras vatten, men bör vara försiktig så att man inte skadar fåglar, djur eller utlagda fiskeredskap.

■ Fiska får man göra enligt de särskilda bestämmelserna för det aktuella fiskekortsområdet.

■ Motorfordon får inte köras ut i terrängen.

■ För dykning med luftaggregat krävs tillstånd från landskapet.

■ Lämna inga sopor i naturen. Det är förbjudet att släppa ut avloppsvatten från båtar i havet.

Den som vill läsa mer kan gå till <http://www.regeringen.ax/composer/upload/socialmiljo/allemansratt.pdf>

NINA SMEDS
nina.smeds@nyan.ax

Representant på plats.

VISNING OCH DEMONSTRATION

Av VALTRA på Ulfsby Gård

Ålands Veterantraktor klubb finns på plats och visar upp tröskverk, självbindare & släptröskor.

TRAKTORPULLING

VALTRA

Valtra A82

Valtra T162

**BÅT & FRITIDS
VARUHUSET**

TRÄDGÅRD • LANTBRUK • FRITID
SKOGSBRUK • BÅT • KLÄDER & SKOR

TFN 28 011, BUTIKEN 28 170, TRÄDGÅRD 28 162,
BYGGLAGRET 28 174 ÖPPET: VARD. 7-18,
TORS. 7-20, Bygglagret 7-18, LÖRD. 9-15

www.byggvaruhuset.ax

SKÖRDEFEST...

När - eller om - den blir klar ska nya Ålandsfärjan se ut så här.
Illustration: VIKING LINE

Därför blir nya "Ålfen" försenad

– Roten var den sena leveransen av motorer, stammen är den finansiella situationen.

Det säger Viking Lines vd Nils-Erik Eklund om den försenade "nya Ålandsfärjan".

Som Nya Åland berättade i fredags framkom det i senaste delårsbokslut att Viking ADCC bli ännu mer försenad.

Förseningarna kostar pengar för Viking Line, skeppsvarvets personalbrist gör att bygget går långsamt, men från Vikingledningens sida säger man sig inte vara särskilt orolig.

Det spanska skeppsvarvet Astillero de Sevilla håller som bäst på att ordna finansiering, men vilka typer av investeringar som ska göras är oklart.

– Än så länge har de bara lösa trådar säger, Viking Lines projektchef Kaj Jansson.

Nittio procent av all stål är i alla fall på plats.

Viking Line har tre personal på plats i Spanien som övervakar arbetet, och deras uppehälle kostar förstås också.

– Det är klart att ju längre arbetet drar ut på tiden, desto mer kostar det, säger Jansson.

Är ni oroliga?

– Det här är inget man ska vara orolig för. Man får ta verkligheten som den är, säger Viking Lines vd Nils-Erik Eklund.

– Inte speciellt, men det är klart att det är besvärligt om vi inte får fartyget därifrån, säger Kaj Jansson.

Tidigast under senhösten 2010 ska Viking ADCC vara färdig enligt det senaste budet, vilket innebär att det sker "senare än den tidpunkt då Viking Line Abp kan upp-säga kontraktet på grund av leveransförsening."

Kommer projektet att slutföras?

– Från varvets sida säger man tills vidare att man klarar av att slutföra projektet, säger Jansson.

– Styrelsen bevakar situationen och utvärderar möjligheterna. När vi tar beslut i frågan kan jag inte säga något om, säger Eklund.

Är ni besvikna på varvet?

– Arbetet de utfört är av första klass på den tekniska området. Men tyvärr ser världen ut som den gör, säger Eklund.

Varvets ekonomiska problem antar Eklund att beror på den globala finanskrisen.

– Roten till förseningarna var den sena leveransen av motorer, medan stammen är den finansiella situationen, säger han.

TANJA LÖNNQVIST
tanja.lonnqvist@nyan.ax

SPARKRAVEN PÅ ÅHS

Godby hälsocentral blir kvar

– men långvården Övergårds i Grelsby stänger

När ÅHS-styrelsen i går höll möte om sparkravet inom vården gick åsikterna isär. Bland annat gällde det långvården Övergårds i Grelsby, som ska läggas ner.

Igår sammanträdde ÅHS-styrelsen som – inte utan konflikter – gav sitt slutgiltiga förslag om vad ÅHS ska spara in på för att klara sparkravet på tre miljoner euro:

Emot vad ÅHS-ledningen tidigare föreslagit läggs Godby hälsocentral inte ner, infertilitetspatienter får fortsatt vård och huntingtonkoordinatören blir kvar.

Däremot läggs långvårdsavdelningen Övergårds vid Grelsby sjukhus ner och köket i Grelsby stänger.

Konfliktfyllt

Ordförande Torbjörn Björkman betonade i början av presskonferensen igår eftermiddag att mötet varit konfliktartat.

– Vi har varit relativt oense, främst de ledamöter som representerar oppositionen har haft invändningar, säger han.

Konflikten rörde dels konkreta inbesparingsbeslut som nedläggningen av Övergårds i Grelsby, dels landskapsregeringens hantering av hela besparingsfrågan.

Camilla Gunell (S), Gun-Mari Lindholm (OB) och Roger Jansson (Fs) hade samtliga skrivit under en reservation mot sparåtgärderna och menar att de budgetramar som landskapsregeringen tilldelat Ålands hälso- och sjukvård för 2010 inte är rimliga att genomföra utan att allvarligt skada vårdkvaliteten och servicen för medborgarna.

– Vi har tvingats föreslå åtgärder som inte är rationella, säger Camilla Gunell som själv var

ÅHS framtid. Den politiskt tillsatta ÅHS-styrelsen redogjorde i går för sitt slutgiltiga beslut om var ÅHS ska spara in för att klara sparkravet på tre miljoner euro.

emot nedläggningen av Övergårds.

FPA slopas

Sammanlagt sparas 2,7 miljoner euro enligt budgetförslaget. Styrelsegruppen menar att inbesparingarna inte ska ge några större märkbara konsekvenser inom vården, men sade samtidigt att det är för tidigt att förutse ännu.

– Vi har främst sett till det som inte drabbar patienterna, säger Torbjörn Björkman.

Då folkpensionsavgiften slopas från årsskiftet sänks arbetsgivaravgifterna, vilket lösgör en

årlig kostnad på 400.000 euro.

Permitteringsförslaget som rör varje anställd i en vecka lämnar styrelsen för landskapsregeringen att besluta om. I slutet på denna månad, eller i början på nästa, behandlas förslaget hos lagtinget. Slutgiltigt beslut ges när landskapsregeringen lägger fram budgeten i december/januari.

– Jag är för egen del nöjd med budgeten, avslutade Björkman pressinfon.

CECILIA LINDVALL
cecilia.lindvall@nyan.ax

Foto: JONAS EDSVIK
foto@nyan.ax

Protesterar. Camilla Gunell (C) och Roger Jansson (FS) skrev under en reservation mot landskapsregeringens sparkrav.

Det slutgiltiga förslaget

Så här ser slutgiltiga förslaget från ÅHS styrelse ut jämfört med tidigare förslag.

Oförändrat = tidigare inbesparingsförslag gäller.

Chefsläkarens kansli:

Minskad biblioteksservice, 10.000 euro. Oförändrat. Minskad resurs för utvecklingsarbete, 28.000 euro. Oförändrat.

Primärvårdsenheten:

Minskad jourtid på hälsocentralen, 16-18 på vardagar och 10-17 på helger. Uppgifter om kostnadsinbesparing saknas. Oförändrat.

Minskad skärgårdsberedskap, 100.000 euro. 16-20 på vardagar, 8-16 på helger. Sänkt till 25.000 euro vilket motsvarar en halv hälsovårdartjänst. Hälsocentralen i Godby stängs, 144.000 euro. Blir kvar.

Sommarstängning av mottagningar, 11.000 euro. Oförändrat.

Långvårdsenheten:

Stängning av långvårdsavdelningen Övergårds vid Grelsby sjukhus, 1.100.000 euro. Oförändrat.

Tandvårdsenheten:

Slopande av ambulerande tandvårdsmottagning, 8.500 euro. Oförändrat. Stängning av tandvårdsmottagningen i Jomala. Oförändrat.

Medicinenheten:

Indragning av tillfällig tjänst som året runt vikarie, 41.000 euro. Oförändrat. Medicinenheten har fått i uppdrag att spara totalt 120.000 euro. Sänkt till 60.000 euro.

Kirurgienheten:

Resursen för urologikonsult dras in, 70.000 euro. Oförändrat. Indragning av tillfällig halvtidstjänst som året runt vikarie, 20.500 euro. Oförändrat.

BB-/gyn enheten:

Infertilitetsbehandlingen upphör, 60.000 euro. Behålls. Indragning av tillfällig tjänst som året runt vikarie, 41.000 euro. Oförändrat.

Barn- och ungdomsenheten:

Indragning av resurser för en vårdning, 150.000 euro. Oförändrat.

Öron-, näs- och halsenheten:

Indragning av tillfällig tjänst som året runt vikarie, 20.500 euro. Oförändrat.

Psykiatrienheten:

Psykiatrienheten har fått i uppdrag att spara totalt 160.000 euro. Sänkt till 90.000 euro.

Rehabiliterings- och fysiatrienheten:

Enheten stänger tre veckor, 15.000 euro. Oförändrat. En deltidstalterapeutjänst hålls obesatt till sista augusti, 9.000 euro. Oförändrat.

Laboratorieenheten:

Laboratoriet i Godby stängs, 32.000 euro. Inbesparing på personalkostnader med 4.000 euro.

Röntgenenheten:

Digitaliserad mammografi, 10.000 euro år 2010. Oförändrat.

Förvaltningschefens kansli:

Minskad extra personal, 10.000 euro. Oförändrat.

Vårdchefens kansli:

Indragning av huntington-

koordinatören, 22.000 euro. Behålls.

IT-enheten:

Minskad budget för konsulter och anskaffningar, 30.000 euro. Oförändrat.

Personalenheten:

Slopad julfest för personalen, 27.000 euro. Slopas ej. Däremot ska 30.000 euro sparas in i och med att momentet arbetsvärdering tas bort.

Ekonomienheten:

Minskad resurs för extra personal, 20.000 euro. Oförändrat.

Försörjningsenheten:

Stängning av centralköket på Grelsby sjukhus, 144.000 euro. Oförändrat. Övertid i ledig tid, 7.500 euro. Oförändrat. Ingen vikarie för deltidspensionerad, 18.000 euro. Oförändrat. En sömmersketjänst besätts inte, 11.000 euro. Oförändrat. Stänga av värmen i obebodd läkarbostad vid Grelsby sjukhus, 5.000 euro. Oförändrat. Mindre resurser för underhåll med mera, 15.000 euro. Oförändrat.

Minskad anslag för hyresbostäder, 30.000 euro. Höjt till 50.000 euro.

Stadenheten:

Minskad resurs för vikarie-medel, 50.000 euro. Oförändrat.

Generella åtgärder:

Permittering av alla i en vecka, 660.000 euro. Beslutar landskapsregeringen om. Sänkta läkemedelskostnader, 100.000 euro. Oförändrat.

Tillägg:

Utöver lagtingets tidigare prioriteringar beräknar ÅHS-styrelsen spara in 42.000 euro på projekt- och verksamhetsförändringar samt 400.000 euro genom att FPA-avgiften slopas från årsskiftet. Vården utanför Åland ska ses över genom att effektivisera kostnaderna – bland annat få ner kostnaderna per köpt tjänst – vilket ska ge en inbesparing på 300.000 euro. Vilka konsekvenser de involverade uppskattar att förslagen får för personalen, patienter och ÅHS gick att läsa om i Nya Åland i tisdags.

TITTE TÖRNROTH-SARKKINEN
CECILIA LINDVALL
redaktion@nyan.ax

Ger sin syn. Anders Eriksson (ÅF) säger att en reglering av klumpsumman diskuterades när Åland övertog behörigheten för lantbrukets LFA-stöd från riket. Efterföljande landskapsregeringar borde ha följt upp frågan bättre, anser han. Hittills uppgår Ålands kostnad för LFA-stödet till 26 miljoner euro. Arkivfoto: STEFAN ÖHBERG

Lagtingsledamöternas LFA-stöd

LFA-stödet är ett kompensationsbidrag som betalas ut som arealstöd till 90 procent av de åländska jordbrukarna. Summan är 200 euro per odlad hektar (målet är totalt 13.000 hektar) och 100 euro per hektar naturbete (mål totalt 5.000 hektar). Cirka 30 procent är EU-pengar och 70 procent åländska pengar. Så här mycket fick de åländska lagtingsledamöterna år 2008: (LFA-tilläggsdel inom parentes)

Anders Englund (C):	5.438,40	(494,40)
Anders Eriksson (ÅF):	28.547,20	(2.595,20)
Henry Lindström (C):	7.811	(539)
Jan Salmén (C):	11.517	(3.839)
Roger Slotte (C):	4.494,60	(408,60)

Eriksson om Ålands övertagande av LFA-stödets behörighet:

Landskapsregeringen -99 borde ha jobbat vidare

Frågan om justering av klumpsumman fördes visst i samband med att Åland tog över behörigheten för LFA-stöden till lantbruket från riket. Det säger dåvarande näringsministern Anders Eriksson.

–Landskapsregeringen 1999 borde ha tagit över stafettpinnen och jobbat vidare.

Anders Erikssons namn har dykt upp flera gånger i debatten kring LFA-stöden. Finansminister Mats Perämaa (Lib) har bland annat sagt att Anders Eriksson, som satt med i landskapsregeringen när behörigheten övertogs, borde ha fört en diskussion med riksmyndigheterna om en justering av klumpsumman.

–Sådana här saker tenderar att bli gamla ganska snabbt. Det här var en så stor sak att man borde ha reagerat och fört diskussioner med riket, kommenterar Perämaa i måndagens Nyan.

På tapeten

Anders Eriksson säger att en reglering av klumpsummans

storlek lyftes fram från åländskt håll inför den första programperioden 2000-2005.

–Det var definitivt med i diskussionerna. Vi förde diskussionen i plenum och med jord- och skogsbruksministeriet. Vi sade att vi kan ta över det här men då ska också klumpsumman regleras.

Just därför stod också staten för Ålands kostnader år 2000, det vill säga under det första stödåret, säger Eriksson. Därefter har stödet betalats med åländska skattemedel utan kompensationsbidrag via klumpsumman.

–Jag vill inte skylla på någon men jag slutade med politiken 1999. Inte kunde jag jobba vidare med den här frågan, den borde ha följts upp av nästa landskapsregering.

Inkomstpolitiska effekter

Bakgrunden till övertagandet, som Eriksson minns den, är att landbygdsutveckling och strukturstöd – investeringsstöd, miljöstöd och LFA-stöd (kompensationsbidrag för odling i ogynnsamma regioner) slogs ihop. Landskapsregeringen såg möjligheter att styra utvecklingen av en viktig näringsgren

i landskapet och ville ta över miljöstödet.

Den så kallade Uronengruppen beslöt 1995 att kompensationsbidraget skulle höra till rikets behörighet, säger Eriksson. Orsaken ska ha varit att det var ett ekonomiskt stöd utan desto mera styrningseffekt.

–LFA-stödet hade en direkt inkomstpolitisk effekt. Vi såg att miljöstöden var något man kunde styra lantbruket med. Vi ville styra det i en mer miljövänlig riktning.

Fick nej

Man förde således, i slutet av 1990-talet, en behörighetsdiskussion med jord- och skogsbruksministeriet om att ta över stödet, men fick först nej.

Inför programperioden som skulle inledas år 2000 fördes ett nytt resonemang, säger Eriksson.

Landskapsregeringen och riket lämnade in skilda programförslag till landsbygdsutvecklingsprogrammet, vilket påpekades av EU-kommissionen. Åland fortsatte argumentera för ett övertagande och fick ta över stödet.

–Hösten 1999 hade vi kom-

mit så långt i budgetbehandlingen att det inte gick att göra något mer.

Övertog tilläggsdelen

År 2007 övertog landskapet behörigheten också för LFA-stödets tilläggsdel.

–Den är helt klart rikets behörighet.

Åsikten framförde Eriksson, tillsammans med dåvarande partikamraten Harry Jansson, i en finansmotion 2008: ”Under året upptas förhandlingar med riksmyndigheterna för att uppnå en justering av klumpsumman för att kompensera de merkostnader som landskapet fått på grund av övertagande av stöd som hör till rikets behörighet”.

–Jag har inget mot att behörighet övertas från riket, tvärtom, men då måste också de ekonomiska konsekvenserna av ett sådant övertagande regleras och klumpsumman justeras, förklarar Eriksson.

Avgörande stöd

Under de två första programperioderna, från 2001-2013 lägger landskapet ut 26 miljoner euro av åländska skattepengar, utan

att kostnaden kompenseras via klumpsumman. LFA-stödet betalas ut till 90 procent av den åländska jordbrukarkåren.

Det här är en dyr stödform för landskapet. Hur viktiga är just de här pengarna för det åländska lantbruket?

–De är väldigt viktiga. Tar man bort de här stöden är det lapp på luckan.

Nyan har begärt ut uppgifter om vad olika lagtingsledamöter får i LFA-stöd (se tabellen). Storleken på stöden varierar kraftigt. Anders Eriksson ligger i topp med 28.000 – 29.000 euro per år de senaste åren.

Vad betyder LFA-stödet för dig?

–Jag har en god ekonomi tack vare annat företagande och jag sitter ju också i lagtinget. Jag ser hur mycket en jordbrukare jobbar jämfört med många lagtingsledamöter som ju också lyfter en sorts stöd. Det är klart att LFA-stödet betyder mycket. Inte skulle jag hållas kvar i branschen om det skulle försvinna.

Ett av problemen med stöden är att det inte betalas ut baserat på hur mycket jordbrukaren producerar, vilket kunde fung-

era som en sporre, menar Eriksson.

–Det är de arealbaserade stöden som leder till passivitet hos några.

Tung debatt

Han säger att det är lätt för ett parti som Socialdemokraterna att komma med politiska utspel och kräva att jordbruksstöden ska minska. De riskerar inte att förlora så många röster på det, säger Eriksson.

–Men vi måste fråga oss: vill vi ha ett jordbruk eller vill vi inte?

–Jag tycker debatten är tråkig och tung. Jag tycker synd om många yrkesutövare som jobbar 16 timmar i dygnet och undrar hur man ska klara av räntor och amorteringar.

Landskapsregeringen kommer inom kort i en skrivelse till finansministeriet att begära att klumpsummeprocenten ska ändras. Enligt Mats Perämaa är det möjligt att LFA-stöduppgifterna finns med i dokumentet.

Hallå där

Hallå där systrarna Agneta Andersson (till vänster på bilden) och Lis-Beth Småroos (till höger) som meddelar att deras kiosk Condis i Eckerö Storby är stängd och inte öppnar igen.

Varför stänger ni Condis?

– Vi har bestämt oss för att inte hålla öppet mer. Vi öppnade för elva år sedan och nu krävs både renovering och nya grejer. Vi vill inte ta några nya lån, inte nu när Nordins finns och vi ändå inte har öppet på sommaren, säger Agneta Andersson.

Vad säger kunderna?

– Det börjar gå över nu, de funderar nog mest på var de ska få burgare. Men jag tycker man ska sluta när man är på topp!

Hur har åren som kioskägare varit?

– Jätteroliga! Man har lärt känna gamla och unga och sett små barn växa upp till ungdomar.

Vad händer med kiosken nu?

– Det vet vi inte, vi får se. Den står på arrenderad mark, så antingen kan man flytta den eller så får den stå kvar.

Vad ska ni göra nu?

– Jag ska börja som kanslist på Eckerö kommun och Lis-Beth pratar om att ta taxikort. Det gick lätt att få nytt jobb!

MALIN TILLSTRÖM
malin.tillstrom@nyan.ax

Synundersökningar för körkort upp i lagtinget

■ **LAGTINGET.** Under fredagens frågestund fick nye trafikministern **Veronica Thörnroos (C)** för första gången representera landshövdingens i lagtinget. **Fredrik Karlström (Ob)** ställde en fråga om synundersökningar för körkort.

– Enligt uppgift till mig behöver en person som under två-tre års tid tar körkort för moped, lätt motorcykel och bilkörkort göra tre olika synundersökningar.

Han ville veta om trafikministern kan tänka sig att jobba för en lagändring.

– Så att en ung, frisk människa i 16-18-års åldern inte behöver göra tre stycken olika undersökningar.

Veronica Thörnroos påpekade att hon inte känner till lagstiftningen på detaljnivå men att hon rent principiellt kan tänka sig en ändring.

– Jag är positiv till förslaget. (ak)

Blygsam ökning av hotellgäster

De åländska hotellen har klarat sig hyfsat i år.

Eftersom de finska övernattarna minskade med lika många procent som de svenska ökade ligger den totala siffran på ungefär samma nivå som förra året.

Det totala antalet övernattningar på de åländska hotellen var i augusti 28.944. Siffrorna från Ålands statistik- och utredningsbyrå (ÅSUB) visar att det är en ökning om knappt en halv procent jämfört med augusti 2008.

Övernattningarna minskade från Finland och ökade från Sverige. De finländska övernattningarna minskade med närmare sex procent medan de svenska ökade med lika många procent jämfört med samma period i fjol. Övernattningarna som gäster från övriga länder stod för ökade med 12 procent.

Flesta finska gäster

ÅSUBs siffror för augusti 2009 baseras på uppgifter för Ålands sju hotell. Under månaden har alla hotell varit helt eller delvis öppna. Belägningsgraden för den totala kapaciteten var knappt 65 procent i augusti. I juli var den siffran 83 procent.

Av de övernattande gästerna var nästan 49 procent från Finland och knappt 41 procent från Sverige, gästerna från övriga länder utgjorde i augusti drygt tio procent av de övernattande.

Av övernattningarna skedde knappt 87 procent på grund av fritid och närmare tretton procent på grund av yrke.

Om man jämför med inresandestatistiken ser man att antalet anlända från Sverige som övernattade på hotell utgjorde drygt sex procent av de inresande från Sverige, exklusive kryssningsresenärerna. De finländska hotellgästerna var närmare 24 procent av totala antalet inresande från Finland.

Under årets åtta första månader har hotellen haft drygt 145.000 övernattningar. Jämfört med samma period 2008 innebär det en ökning om närmare 2.900 övernattningar eller 2 procent.

TANJA LÖNNQVIST
tanja.lonnqvist@nyan.ax

Stabilt läge. Folk låg aningen mer i åländska hotellsängar jämfört med förra året.

Foto: JONAS EDSVIK

Nöjd. Havsviddens vd Mikael Kraft gläds åt hotellets framgångar. Foto: ERKKI SANTAMALA

Hotell gynnas av finanskris

Mitt under rådande lågkonjunktur slår hotell Havsvidden i Geta försäljningsrekord och har fler gäster än någonsin förr.

På Havsvidden tror man att det beror på att de flesta fortfarande vill resa bort under semestertid, men istället för en lång resa blir det kanske flera kortare nära hemtrakten.

Hotellet har stadigt ökat sin

beläggning under de senaste åren. Men den här sommaren toppar man tidigare resultat med en ökning av beläggningen med trettio procent.

– Det skulle vara ett mycket bra resultat när som helst, men med den rådande finanskrisen i tankarna så är det fantastiskt, säger **Mikael Kraft**, vd på Havsvidden. Vi har vågat satsa i kärva tider och nu ser vi att det bär frukt. (tl)

Beslut närmar sig om Åland ska få studieundantag

LAGTINGET. Landskapsregeringen gör allt för att undvika att Åland placeras i den utländska kvoten när Sverige gör om högskolans antagningssystem till nästa höst. Det berättade utbildningsminister **Britt Lundberg (C)** i fredags.

Från hösten 2010 införs nya antagningsregler till högskolestudier i Sverige. I det nya systemet föreslås en urvalsgrupp dit sökande med utländska betyg – bland annat åländska – hänförs. Landskapsregeringen har anhängit om undantag och önskar att de åländska studerande skall antas på samma grunder som de svenska.

Under lagtingets frågestund ville **Anders Eriksson (ÅF)** veta vad som är på gång.

– Jag och många andra känner en oro för att det nya antagningssystemet gör att det blir knepigare för åländska studerande att komma in på svenska högskolestudier.

Följderna ovissa

Britt Lundberg påpekar att det inte går att säga om möjligheterna verkligen försämrats om Åland hamnar i utländskkvoten, men att det vore bäst om Åland stannar i den svenska gruppen.

– Det är mer förutsägbart då vilka chanser man har att söka in. Men det är inte det vi fokuserat på i vår argumentation.

Istället har man från åländsk sida lyft frågan till ett mer principiellt plan. Det är skillnad på om en ålänning eller, till exempel, en dansk söker till Sverige för att utbilda sig,

säger Lundberg. För ålänningar som inte kan finska kan det vara det enda alternativet.

– Med tanke på Ålandsöverenskommelsen har Sverige har ett speciellt ansvar, höll **Anders Eriksson** med.

Ministersamtal

Han understryker hur viktigt det är att frågan diskuteras på högsta politiska nivå. Britt Lundberg berättar att kontakterna har varit täta, både på tjänstemanna- och minister-nivå, men också via Sveriges generalkonsul **Bertil Jobeus**.

– Innan man fattar det svenska beslutet har jag påtalat att jag vill träffa utbildningsminister **Tobias Krantz** öga mot öga för att han ur min mun ska höra hur viktigt det här är.

Den sista oktober ska den

Svårare komma in. Om ett år införs nya antagningsregler för högskolestudier i Sverige. Åländska studerande kan placeras i en urvalsgrupp för sökande med utländska betyg, något man från åländsk sida vill undvika. Bilden är från årets studentdimission vid Ålands lyceum. Foto: FREDRIK TÖRNROOS

svenska regeringens utredning om skolbetygen vara klar.

– Förslaget kommer att komma på remiss till landshövdingens.

Först ska dock de åländska läroplanerna presenteras i yt-

terligare ett försök att övertyga Högskoleverket om att åländska studerande platsar i den svenska kvoten.

ANNIKA KULLMAN
annika.kullman@nyan.ax
tfn 528 455

VI SÄLJER OCH TILLVERKAR HUS.
MASSOR AV HUS. **MEST I SVERIGE.***

*enligt Byggefakta 2008

Husgrunden ingår och på den ställer vi ditt Älvsbyhus till marknades lägsta pris. Naturligtvis med en inbjudande veranda vid entrén. I hus med förberedd övervåning är trappan monterad och gavelfönster insatta. Dessutom får du veta exakt vad huset kostar. När skall vi tillverka ditt?

ÄLVSBYHUS

Lägre kostnad - Rikare liv

[Hämta prislista på alvsbytalof.se](http://alvsbytalof.se)

LOKALKONTOR: STORAGATAN 18. TEL. 22 725 FL. 0400 515 831

Vilka aktier borde jag köpa?

Börja handla
med aktier
på op.fi !

Läs mera om tjänsterna för aktieplacerare och förmåner för nya kunder på adressen op.fi/placeringstjanster. Nu lönar det sig att öppna eller överföra förvar till oss. Du får många fina förmånder.

Välkommen som kund!

Johnny Nordqvist, tel 633 365 Anders Ekström, tel 633 362

www.andelsbanken.ax • tel. 6330*

HÖSTFAVORITER

Mariehamn–Kapellskär 1–5 personer + personbil t/r

10 €

Mariehamn–Kapellskär och buss till Stockholm t/r

12 €

6 € t/r till Norrtälje

VIKING LINE

www.vikingline.ax

Patrik Dahlblom
Epost: patrik.dahlblom@nyan.ax
Telefon: 528 451

familjen

Dagens namn

HELLEVI, HILLEVI, HELVIG

Så stoppar du godissuget

Har du några bra strategier när sötsuget slår till på kvällarna? Försöker banta!

Gottegrisen

Det är gott att mumsa framför tv:n, det hjälps inte. Tyvärr sätter det sina spår på olika sätt. Naturligtvis olika för alla.

Sötsug sätter in då man har lågt blodsocker. Efter en ordentlig middag med livsmedel från kostcirkelns alla delar borde man vara mätt resten av kvällen och kroppen borde nöja sig med en kvällssmörgås eller frukt. Det här låter enkelt och självklart men ack så långt borta från verkligheten. Det är mycket man borde..

Allvarligt talat så har jag inte bantat sedan jag var tonåring och tyckte att jag var fruktansvärt fet efter att ha sommarjobbat på café Iwa. Färska gräddmunkar kl 6.00 på morgnarna sätter sina spår.

Då lusläste jag allt som hade med kalorier att göra och i dessa alla tips ingick även kvällsätandet. Lusläser man tips i tidningarna idag så är tipsen ungefär desamma. Det har alltså inte hänt något nytt på 26 år! Förutom fettsugning

då förstås.

Det här med att äta ordentligt, mest på lunchen, alltid något på morgonen, inga mellanmål och en kopp te på kvällen funkar inte för alla. Den här ordningen vet de flesta och, jo, det stämmer men när sötsuget sätter in så är man oftast förlorad. Man vinner sällan kampen mot sin egen spegelbild för mänskan är skicklig på att ljuga för sig själv. Man liksom övertalar sig och så tycker man att man bestämmer ju själv och så finns det alltid någon bra

Svårt att låta bli. Godissuget drabbar inte bara barn och unga. Foto: ANNIKA ORRE

orsak till att äta något. Om inte för annat - så är det ju onsdagkväll..eller något.

Här är några gamla utnötta knep som brukar funka.

- Som sagt - ät med ordning
- Tillåt dej kvällsmat
- Tänd ljus, duka trevligt
- Drink vatten
- Gå ut och gå
- Borsta tänderna
- Knapra på morötter, gurkstavar eller annat i rotsaksväg som du tycker om. Dippa gärna i egen kryddad gräddfil, om du vill.
- Naturell yoghurt neutraliserar smaklökarna
- Ät kvällsmat tillsammans,

vid köksbordet. Inte i soffan.

■ Kall potatis i småbitar är gott att mumsa på, tyckte våra ungar då de var små

■ Sluta ljuga för dej själv

■ Ha inte glass, godis, chips och kakor hemma

■ Köp hem pålägg till smörgåsar som du tycker om

■ Fall inte i "magerostfällan". Ta en eller två ostskivor på din smörgås av ost som smakar något och inte sju av den magra, om du ändå inte tycker om den

■ Bli inte fanatisk - knäckebröd utan smör med en gurkskiva på är inte gott

■ Läs inte recept och lyxiga tidningar om du är hungrig - åt först i såfall

■ Gå till tandhygienisten - hon har säkert åsikter om dina tänder om du småäter i ett - bra tankeställare!

■ Börja inte jogga, banta, sluta röka och äta på samma dag, ta lite åt gången.

■ Solros- och pumpafrön är inte fyskam, om man tycker om dem

■ Tugga xylitoltuggummi

■ Bryt tanken, gör något

■ Dammsug soffan och kolla upp alla smulor mellan kudarna. Bra tankeställare.

Ha en skön vecka och köp massor av goda grönsaker på skördefesten.

Tina

Kom ihåg

■ **ABF-Åland:** Motionsgymnastik måndagar kl 18.30 i Strandnäs skola (norra gymnastiksalen.) Ledare Sinikka Östberg. Ev. förfr. tel.16707.

■ **Eckerö marthaförening:** Möte onsdag 16.9 kl 19.00 i Ekergården. Gamla och nya medlemmar välkomna.

■ **Folkhälsan i Finström:** Yoga startar i Godby högstadieskola söndag 20.9 kl 19.00.

■ **Förbundet Ålands Sjädagar:** Höstmöte torsdag 24.9 kl 18.00 på SALT i Sjökvarteret. Stadgeenliga ärenden + program 2010.

■ **Hälsofrämjandet på Åland:** Maggies vattengymnastik fortsätter

i simhallen på Ålands idrottscenter i Godby, måndagar kl 14 och 15 och onsdagar kl. 16. Start vecka 40, den 28 och 30.9. Anmälningsstid för nya simmare är vecka 38, den 14-19.9. Simmare som inte tänker simma ska anmäla sig på tel 43606 eller 04570723806.

■ **Norra Ålands Pensionärer:** Sångcafé och dans i Godby Hotell & Restaurang onsdag 30.9 kl 13.30. Kaffe med bröd eller för den Hungerige lunch också. Grabbarna spelar. Anmäl Dig gärna senast 28.9 direkt till Godby Rest tel. 41 170

■ **Södra Lemlands Marthaförening:** Hösttänka ute och inne på Solkulla lördag 19.9 kl 12. Hjälp oss med att ta

in ved, vindsröjning, snickeriarbeten m.m. Ta med egna lämpliga verktyg. Vi bjuder alla talkoarbetare på middag!

■ **Ålands dragspelsklubb:** Spelövningarna börjar 22.9 kl 18.30 i Källbo skola.

■ **Ålands synskadade:** Första BINGOkvällen för hösten tisdag 22.9 kl 18.00 på Ankaret.Kaffeservering. Fina vinster.

■ **Ålandsfuchsans trädgårdsförening:** Årets stora perennauktion hålls hos Anna-Lisa Andersson i Byttöle onsdag 16.9 kl 18.30. Trädgårdsvandring och servering från kl 18.00. Tag med snigelfria och namngivna plantor.

SJUKSKÖTERSKEFÖRENINGEN PÅ ÅLAND

Vi ordnar en föreläsning-kväll i samarbete med Syster Valborg-kommittén torsdagen den 24 september kl 19.00 i ÅHS konferenscenter. Expertsjukskötarna **Ann Forsbom, Veronica Holmström** och **Jana Sundberg** berättar om sina examensarbeten. Under kvällen presenteras årets Syster Valborg-mottagare och ett stipendium delas ut till en sjukskötarstuderande. Kom och träffa gamla och nya medlemmar! Hjärtligt välkomna, hälsar styrelsen.

Annonsera i den tidning du själv läser!

DÖDA

Vår kära

Greta Ragnhild Karlsson

* 4.7.1920
† 5.9.2009

*Far har räckt ut handen
Mor har fattat den
och på andra stranden
mötas de igen*

Margareta och Bengt
Bror-Erik och Britt
Gun-Britt och Ivan

Du lever i våra minnen

Barnbarn, barnbarnsbarn

Syster
Övrig släkt och vänner

Jordfästningen sker i stillhet.
Tänk på Ålands barnfond.

DÖDA

Vår kära

Berit Gerda Linnea Kuukka
född Björkman

* 6 september 1919
† 28 augusti 2009

Olof med familj

*Nu slut är smärtan,
Du funnit frid.
Men lämnat hjärtan,
som saknar Dig.*

Eivor och Lasse

*Lilla moster ack vårt hjärta
är så fullt av tack till Dig
Vi som aldrig kunnat veta
hur svårt det är att mista Dig*

Sture med familj
Stefan med familj
Sören med familj
Susanne med familj

Begravningen
har skett i stillhet.
Varmt tack för vänligt
deltagande.

OBS! Det händer

ONSDAG 16.9 INFO

■ **Stadsbiblioteket kl 18.00.** Caroline Pipping berättar om och svarar på frågor kring Resanmetoden, samt informerar om förestående Resan-kurser.

NYA FRIMÄRKEN

■ **Mariehamn Posten kl 9.00-17.00.** Förstadagsstämpling av nya frimärken med naturmiljöer från Saltvik, fotograf Andy Horner, och Föglö, fotograf Kjell Söderlund.

NÖJE

■ **Arkipelag nattklubben kl 22.00.** Dj Tony.
■ **Dinos bar kl 22.00.** Made in Thailand.

■ **Park bar kl 22.00.** Kire Ljung.

TORSDAG 17.9 BINGO

■ **Eckerö Solgården kl 13.00.** Bingo.
■ **Paf Casino kl 19.00.** IFK bingo.

FILM

■ **Alandica kl 19.00. OBS! Tiden.** "Muukalainen". Regi: Jukka.Pekka Valkeapää. Årets nordiska vinnarfilm på Göteborgs filmfestival.

HUNGERDAGEN

■ **Operation Hungerdagen 2009.** Årets tema är "Hjälp behövas långt borta. Och nära." Sparbössor finns i affärer och banker.

□ **Eckerö.** Kl 11-17, ärsoppsförsäljning på Labbas hembygdsgård. Lotteri och kaffeförsäljning.

□ **Finström.** Elever från Källboskolan säljer bakverk och grönsaker utanför Mattssons i Godby.

□ **Föglö.** Kl 16-18.30 serveras ärtsoppa och pannkaka i församlingssalen.

□ **Jomala.** Kl 12-20, insamling och tävling "Gissa vikten på lådan" på Kantarellen.

□ **Mariehamn.** Kl 11-13, ärtsoppa och pannkaka utanför Zeipels.

□ **Sund.** På eftermiddagen står avdelningen vid Mattssons i Godby.

NÖJE

■ **Arkipelag nattklubben kl 22.00.** Bar-dj.

■ **Park bar kl 22.00.** Kire Ljung.

RADIO

■ **Ålands radio kl 15.03.** Torsdagsintervjun "Partiet, politiken och prioriteringarna" med Johan Ehn, Frisinnad samverkan.

STICKCAFÉ

■ **Brändö bibliotek kl 19.00.** Stickcafé på balkongen.

VERNISSAGE

■ **Ålands konstmuseum kl 18.00.** "Bestiarium Construendum". Stenliknande figurer av Alexander Reichstein. Utställningen öppnas av konstnären Peter Winquist.

Åland kan avgöra biskopsval

Åländska röster kan avgöra om Borgå stifts näste biskop heter Björn Vikström eller Sixten Ekstrand.

Prosterierna går till val i dag.

Av de fem kandidaterna från den första valomgången återstår nu Björn Vikström, utbildningsplanerare vid Åbo akademi, och Sixten Ekstrand, stiftsdekan vid Borgå stift.

I den första omgången vann Björn Vikström i sex prosterier, medan Sixten Ekstrand bara vann i ett prosteri. Men Ekstrand fick ett jämnt röstetal i alla prosterier och kom därför på andra plats. Tillsammans fick de två kandidaterna 58 procent av rösterna.

Flytande röster

Åland och Österbotten kan spela en avgörande roll i valet. Det säger **Kjell Herberts** vid Åbo akademis institut för finlandssvensk samhällsforskning i Vasa.

–De kandidater som gick vidare fick i huvudsak sina röster i södra Finland.

Det finns många ”flytande” röster bland de ålänningar som röstade på **Juanita Fagerholm-Urch**, och många österbottningar stödde **Henrik Perret** i den första omgången.

Vem som ligger bäst till nu kan Herberts inte uttala sig om.

–Men det blir inte ett så tydligt linjeval som det blivit om en Perret gått vidare. Ekstrand går mot det konservativa hållet, medan Vikström är litet mer liberal i sin framtoning. Men det handlar om nyanser, och då är det avgörande hur väl man känner en viss kandidat. Det här blir inget linjeval, snarare en personfråga.

För en lekman kan det

Forskaren Kjell Herberts tror att de åländska rösterna kan spela en avgörande roll i biskopsvalet.

vara svårt att få ett grepp om spelet kring biskopsvalet, tycker Herberts. Dels finns en offentlig debatt, som kan handla om kvinnopräster eller regionala skillnader, och dels finns en inomkyrklig diskussion som är svår att följa med från utsidan.

–Det har jag fått bekräftat. Till exempel föregås nomineringen av väldigt mycket taktiksnack. Man ställer inte upp alltför liknande kandidater som kan slå ut varandra.

Två goda kandidater

Sammanlagt 461 lekman-aelektorer och präster har rösträtt i valet. Lekmanaelektorerna har utsetts av församlingarna på basen av deras medlemsantal.

Lemland-Lumparlands kyrkoherde **Benny Andersson** röstade inte i den första omgången.

–Nej, jag hade varit på semester och var på väg hem, säger han.

Nu står valet mellan två goda kandidater, tycker Benny Andersson.

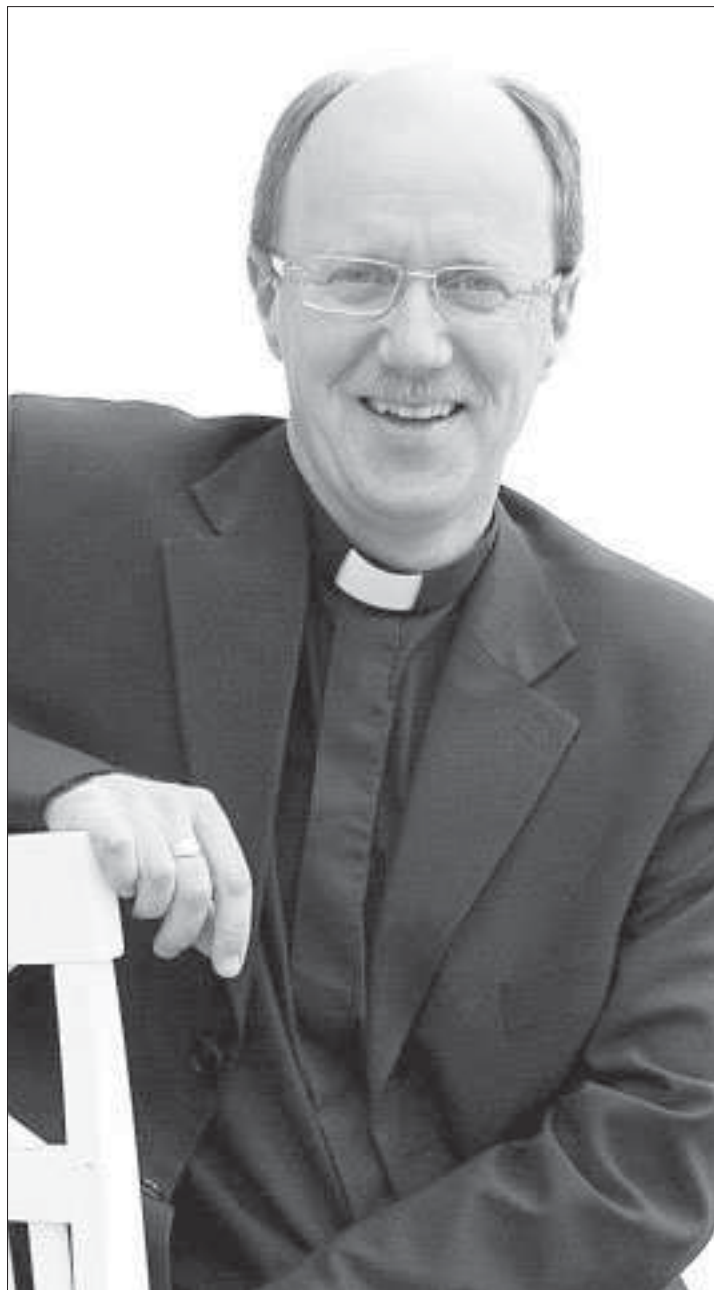
–Båda två har ett öppet sinne.

Med det menar han att de kan tala med alla inom kyr-

En blir biskop. I dag väljs Björn Vikström (till vänster) eller Sixten Ekstrand till biskop i Borgå stift.

Foto: LEIF LINDGREN / MARI EKSTRAND.

kan, från de konservativa till förnyarna.

–Och det är en viktig egen-skap hos en biskop.

Röstberättigade lekman-aelektorer på Åland är **Börje Österlund**, Eckerö, **Bengt Häger** och **Christina Jansson**, Hammarland, **Inger Lyyski**, **Roger Slotte**

och **Alf Åkerholm**, Jomala, **Fredrik Lindqvist** och **Sven Sundström**, Lemland, **Ulla Andersson**, **Bror Gammals**, **Göran Hansen**, **Knut Karlsson**, **Nina Lindfors** och **Sissi Uunila**, Mariehamn, **Ben-Erik Alm** och **Susanne Grönholm-Jansson**, Saltvik, **Camilla Olin** och **Paul-Mårten**

Sjölund, Sund-Vårdö, **Sune Friman**, Södra Ålands skär-gårdsförsamling, och **Göran Stenros**, Södra Ålands skär-gårdsförsamling.

Röstningen inleds i St Görans församlingshem i dag klockan 13. Resultatet beräknas vara klart vid halv tre-tiden på eftermiddagen.

Den nuvarande biskopen **Gustav Björkstrand** går i pension i slutet av oktober. Hans efterträdare tillträder i november och vigs till ämbetet i Borgå domkyrka den första advent.

PATRIK DAHLBLOM
patrik.dahlblom@nyan.ax

DANS PÅ KLIPPAN

i Sund, lördag 19 september kl. 20.00

Musik: Greta Sundström

Alla danssugna, gammal som ung är välkomna! Arr: Dansens vänner

Första kyrkkaffet i nygammal lokal

Ljusa väggar och tak, handikapptoalett och praktiskt kök.

Församlingshemmet i Mariehamn slog upp dörarna efter sin grundliga renovering.

I söndags kunde Mariehamns församling bjuda in till kyrkkaffe i sitt nyrenoverade församlingshem. Församlingssvårinnan **Siv Sollman** visar upp den ljusa salen.

–Det är de ursprungliga färgerna, säger hon och visar på det vita och ljusgröna.

Under många år har mörkbrunt och orange dominerat i församlingshemmet. Huset är, liksom Sankt Görans kyrka, ritat av arkitekten **Lars Sonck** och renoveringen har gjorts med hjälp av **Gunda Åbonde-Wickström**.

En nyhet är handikapptoaletten. Också köket har fått nya skåp.

–Men det var bra från tidigare.

Renoveringen föranleddes av att man märkte av mögel i huset. Samtidigt avlägsnade man asbest och bytte ut värmerören.

–Lampor, möbler och gardiner är gamla, dem har vi återanvänt.

Budget och tidsplan höll

Under renoveringen har man hållit kyrkkaffet i kanslibyggnadens så kallade Prästgårds-sal.

–Det har varit omtyckt men opraktiskt, säger Siv Sollman.

Vid ett bord sitter **Margareta Flink**, **Solveig Karlsson** och **Knut Karlsson**, förtroendevalda inom församlingen.

–Det är skönt att församlingshemmet kan användas igen, säger Margareta Flink.

Knut Karlsson är nöjd med att kostnaderna hölls under budgeten. Renoveringens budget var 180.000 euro.

Ljust och nytt. Församlingshemmet vid Sankt Görans kyrka har renoverats. Församlingssvårinnan Siv Sollman bjöd in till kyrkkaffe för första gången i den nyrenoverade salen i söndags.

Foto: STEFAN ÖHBERG

–Det är också väldans bra att tidsplanen höll.

Han ger också en eloge till renoverarna som lyckades bevara kristallkronorna som hängde i taket under renoveringstiden.

NINA SMEDS
nina.smeds@nyan.ax

Första tåren. Margareta Flink, Solveig Karlsson och Knut Karlsson drack sin första kaffetår i det upprustade församlingshemmet. Som förtroendevalda är de glada att budgeten och tidsplanen höll.

Foto: STEFAN ÖHBERG

VARFÖR TOG DE INTE BLODPROV?

FÖRELÄSNING OM BORRELIOS

– bakgrund, symtom, utredning, behandling

Föreläsare: **Marika Nordberg**, infektionsspecialist, doktorand och **Dag Nyman**, med. dr., professor

Folkhälsans Allaktivitetshus, onsdag 23 september kl 19-21

I samband med föreläsningen tas anmälningar emot till Folkhälsans grupp för Borreliosdrabbade. Anmälan kan också göras till Folkhälsans kansli 17 430 eller Sonja Signell 17 435.

www.folkhalsan.ax

Jan Kronholm
Epost: jan.kronholm@nyan.ax
Telefon: 528 466

kultur

” Och så visar det sig att ungdomar fortfarande värdesätter exakt det som alltid varit dagstidningens trumfkort: fördjupningen, analysen, långsamheten.

THOMAS ROSENBERG i Hbl-kolumn

Jan-Ole Lönnblad om ”Katrina”:

Konsert inget problem, berättartext en gråzon

–Min bedömning är att det inte bör vara några problem att göra en konsert med musik och sångtexter ur musikteatern ”Katrina”.

Det säger byråchef Jan-Ole Lönnblad på landskapsregeringens kulturavdelning.

Men han konstaterar också att det finns en ”gråzon” när det gäller berättartexten i den föreställning som nu planeras.

Som Nyan kunde berätta i gårdagens tidning har Karl och Ingall Segefelt, som innehar rättigheterna till Sally Salmis litterära produktion, reagerat mot planerna på att uppföra en konsertversion av musikteatern ”Katrina”.

”Katrina minns Jack” heter den planerade föreställningen som skall ge grundplåten till en fond till kompositören Jack Mattssons minne.

Känner till avtalet

Jan-Ole Lönnblad känner väl till avtalet som stipulerar att utföranderättigheterna till musikteatern inte får överlåtas av landskapet till andra utan upphovsrättsinnehavarnas medgivande och han konstaterar att det i det här fallet finns flera rättsinnehavare. Han menar att att avtalet i tiden också tillkom på grund av att det, utöver manuset, fanns en hel del utrustning: scenografi, scenkonstruktioner, dräkter med mera som tillhörde landskapsstyrelsen.

–I dag finns bara manuset.

Konsert bör vara ok

Lönnblad säger att han inte är någon expert på immateriella rättigheter men att han

Aktiverar sig inte. Enligt byråchef Jan-Ole Lönnblad finns det ingen orsak för landskapsregeringen att aktivera sig om inte originalmanuset till musikteatern ”Katrina” helt eller delvis kommer att användas i ”Katrina minns Jack”.
Foto: JONAS EDSVIK

bedömt att det inte bör vara något problem att göra en konsert med Mattssons musik och Lars Huldéns sångtexter. En sådan konsert förutsätter bara en övernaskommelse med Jack Mattssons anhöriga och Huldén.

–Det är sedan upp till arrangörerna att finna en överenskommelse med familjen Segefelt såvida ny text som baseras på romanen skall ingå i ”Katrina minns Jack”.

Lönnblads bedömning är att landskapsregeringen inte har någon anledning att aktivera sig i detta fall.

–Endast under förutsättning att originalmanus skall användas helt eller delvis bör tillstånd inhämtas från landskapsregeringen och detta har, såvitt jag har förstått, inte arrangörerna haft i åtanke.

Det här gör också att han inte funnit skäl att aktualisera frågan från landskapsregeringens sida trots att han känt till planerna allt sedan arrangörerna i våras ansökte om bidrag för projektet från kulturdelegationen.

Den bedömningen säger han att han också meddelat Segefelts.

Men konstaterar dock också att han inte tror att landskapsregeringen kommer att producera föreställningen.

–Speciellt inte i dessa ekonomiskt svåra tider.

Någon möjlighet att med kort varsel ge hela ”Katrina” redan i höst finns definitivt inte.

–Om landskapsregeringen skulle ställa sig bakom ett återuppförande så måste det i vilket fall som helst bli en budgetfråga.

”Olyckligt med storm”

Som Nyan skrev i gårdagens tidning befinner sig producenten för ”Katrina minns Jack” på resa i USA. När Nyan nu når Björn Blomqvist i arrangörsgruppen säger han rent allmänt att han tycker att det är olyckligt att det stormar kring projektet. I fråga om uppföranderättigheterna framhåller han att man aldrig haft en tanke på att trampa på någon.

Han säger att man bedömt att det inte går emot de rättigheter som Sally Salmis efterlevande har att ge en konsert med Jack Mattssons musik och Lars Huldén sångtexter. Det mellanprat som skall finnas med behöver inte vara kopplat till boken ”Katrina” och inte heller ett komprimerat libretto från musikteatern.

Blomqvist ber dock att få återkomma när producenten Forsblom om några dagar är tillbaka från USA och han har hunnit diskutera frågan med honom och Robert Liewendahl, som gör berättartexten.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466

Åländska jazzkillar på norsk nationalscen

Det blev inga prispengar för jazzkvintetten Soutbeck 4 i Oslo i helgen. Men att spela på en av Oslos bästa jazzscener var självklart en upplevelse i sig.

Finalen i Young Nordic Jazz Comets (YNJC) gick av stapeln i lördags. De sex deltagande regionerna Norge, Finland, Åland, Sverige, Island och Danmark hade vardera en tjugominuters konsert på en av Oslos bästa jazzscener, Nasjonal Jazzscene, inför allmän publik och en jury bestående av tre professionella musiker från Europa.

Åland representerades av Southbeck 4, betående av Daniel Söderbäck, Daniel Ler-

vik, Jakob Dalnert och Jon Eriksson.

Efter spelning och gemensam middag var det sedan dags för juryns resultat att avslöjas. Men eftersom samtliga regioner hade visat upp en så pass stor variation kunde juryn inte besluta sig för en vinnare och utsåg istället två, nämligen det norska bidraget PELbO och det isländska bidraget The Ingimar Andersen Quartet.

Juryn utsåg även ett solistpris till pianisten Naoko Sakata som deltog i det svenska bidraget ’Naoko Sakata Trio’. Vinnarpriset på 15.000 euro delades av de vinnande bidragen och ska gå till skivinspelning och turnéer.

Southbeck 4 gick alltså

lottlösa ur tävlingen. Men de hänger inte läpp för det.

–Vi är väldigt nöjda med vår prestation och är inte besvikna. YNJC är inte bara en tävling, utan en möjlighet att få lyssna på ny musik, knyta kontakter och lära känna andra fantastiska musiker, säger Daniel Lervik.

Gruppen berättar att stämningen var på topp hela tiden. Och självklart var det ett tillfälle att inspireras då de flesta musiker som deltog studerar till jazzmusiker på heltid vid konservatorier eller musikhögskolor i Norden.

YNJC är en årligen återkommande tävling och bakom evenemanget finns mycket förarbete mellan de nordiska

Jazzkillar. Daniel Söderbäck och Daniel Lervik i kvartetten Southbeck 4 som tävlade i Young Nordic Jazzcomets i Oslo i helgen.
Foto: PRIVAT

regionerna. Samtliga regioner har en representant i en kommitté för YNJC. Tom Eckerman har tidigare representerat Åland och efter honom kommer nu Edward Mattsson att ta över den rollen.

–De gör båda ett stort arbete för Ålands kulturliv och utan deras prestationer skulle inte Åland ha haft ett

bidrag till Oslo, säger Daniel Lervik.

Vad nästa projekt för Soutbeck 4 blir är inte klart än. Bandmedlemmarna fortsätter med sina studier och hoppas på fler spelningar till hösten.

TANJA LÖNNQVIST
tanja.lonnqvist@nyan.ax
tfn 528 463

The Taxmans pilgrimsresa

till Beatlesveckan i Liverpool i slutet av augusti kan man följa i Ålands radio i dag, onsdag, kl 12.15 med repris 17.45. Det blev massor med musikupplevelser för bröderna Guy och Elof Karlsson och Karl-Erik ”Kille” Williams som utgör tre femtedelar av Ålands egen Beatlesband. Nu satsar the Taxman på att få spela kanske redan på nästa års Beatlesvecka i den engelska staden.

–Det är vår dröm och det är inte omöjligt för oss att få komma dit, säger Guy Karlsson.

Massor av band från hela världen spelar låtar som tidernas bästa pop/rockband gjorde på 60-talet under veckan på olika ställen runt stan.

För de åländska musikerna blev det också rundtur i Beatlesmuseet i Albert Dock och en ”Magical Mystery Tour” till de ställen där beatlarna, John Lennon, Paul McCartney, George Harrison och Ringo Starr växte upp, träffades och spelade.

Ålands radios Ulf Weman var med på resan och fångar stämningen i programmet Kulturen. □

Författaren Leo Löthman

från Åland är en av deltagarna i Svenskfinlands första Storyslam, en berättartävling som ordnas på Kären i Åbo lördagen den 19.9 kl 12-16. Storyslam är starten på det treåriga projektet Nordiska röster som ingår i Åbos kulturhuvudstadsprogram. De tävlande är: Yvonne Hoffman, Vasa, Dorrit Krook, Ingå, Gunhild Berger, Lillby, Olof Österberg, Dragsfjärd, Dan Söderholm, Helsingfors, Leo Löthman, Lumparland, Agneta Möller-Salmela, Hangö, Gerd-Peter Löcke, Helsingfors, Holger Wickström, Karis

Arrangörerna hoppas på en stor publik från hela Svenskfinland som hejar på sin favorit. □

FILMEN Muukalainen/ Främlingen

Alandica
torsdag kl. 19.00.
(OBS! Tiden)

Arrangörer:

Till dig som går i
åk 3-6

Nu startar vi en ny orkester

Välkommen till
instrumentprovarkväll
med Mariehamns
Ungdomsorkester!

Tid: Måndag 28/9 kl 19.
Plats: Orkestersalen
i Strandnäs skola, norra.

Anmälningar till:
kristen.norrgrann@aland.net
eller 0457 33 12 633
senast fredag 25/9.

BH **16⁹⁵€**
Gördel **16⁹⁵€**
Trosa **6⁹⁵€**

SHAPE
UP

Alla BH

Gäller ej Creem

9⁹⁵€

DESIGN BY
KappAhl®

ÖPPET
7 DAGAR
I VECKAN

Varuhuset Zeipels, Torggatan 7, Mariehamn

ÖPPET: VARDAGAR 9-20, LÖRDAGAR 9-18, SÖNDAGAR 10-17

Höga stövlar, vassa klackar

Höstens skomode är varierande. Lårhöga stövlar är ett måste för trendslaven, men små nätta stövletter är också helt rätt.

Maria Koskinen, anställd på Läderbiten i Mariefhamn, säger att utmärkande för höstens skomode är att stilen är mycket varierande.

–Det är väldigt blandat. Det är inte som det var förr att det skulle vara en bestämd höjd och form på klackarna eller att skorna antingen skulle vara spetsiga, trubbiga eller fyrkantiga framtill.

Vissa tydliga tendenser finns ändå.

–Det finns mycket stilettklackar och höga stövlar som går över knäna.

Stöveltrenden har hållit sig i flera säsonger och säsongen blir allt längre.

–Man kombinerar stövlarna med tights, klänning, kjol eller tunika både vår och höst.

Liksom ifjol finns det fortfarande mycket mc-boots

och stövlar eller kängor med snörning.

–En ny trend som slår ut i full blom i vår är djurmönstrade skoplagg i skinn- och pälsimitationer. Leopardmönstrat sågs det mycket av på skomässorna.

Skobutikerna fylls också i höst med stövletter (nätta stövlar med lågt skaft) och skoletter (skor med litet skaft), mer än tidigare syns också metallspännen och färgglada skoplagg, i synnerhet skor i olika röda nyanser.

–Det samma märks på väskorna, det är mer färg än tidigare och mest dominerar rött. Den stora baggie-väska är fortfarande på modet, men också väskor med mycket läderarbete på, spännen och brokadmönster.

KATARINA GÄDDNÄS
katarina.gaddnas@nyan.ax
tfn 528 465

I ett par rejäla och stadiga stövlar är du redo att möta hösten. Ten Points stövel 146,90.

Foto: ERKKI SANTAMALA

Leopardsmönstrade festpucks av märket Werner 75,90, Spännande klackar har Ten Points skon som kostar 92,80 och Wernerskon med metallspänne för 102,90.

Stövlett är rätt. Trenden skoplagg med korta skaft håller i sig. Den röda Ten Points stövelletten kostar 122 euro, den svarta av samma märke 104 euro och Werner skoletten kostar 102,90.

Över knäna - minst! Lårhöga stövlar eller över-knä-stövlar skall det vara i höst. Dessa med imponerande klackar från Werner kostar 178,70.

www.ziczac.ax

Ring och tipsa
0457-313 4444

**Snart
är de
här...**

...klockorna
från

Thomas Sabo

Hasses
UR & GULD AB

Tel 16 366
www.hasses.ax
Välkommen!

Mössa
ylle och fleece

24,90 €

**Baby &
Sjukvård**

Norragatan, tel. 12 504, fax 12 503

Mixa och matcha
med höstens nyheter!

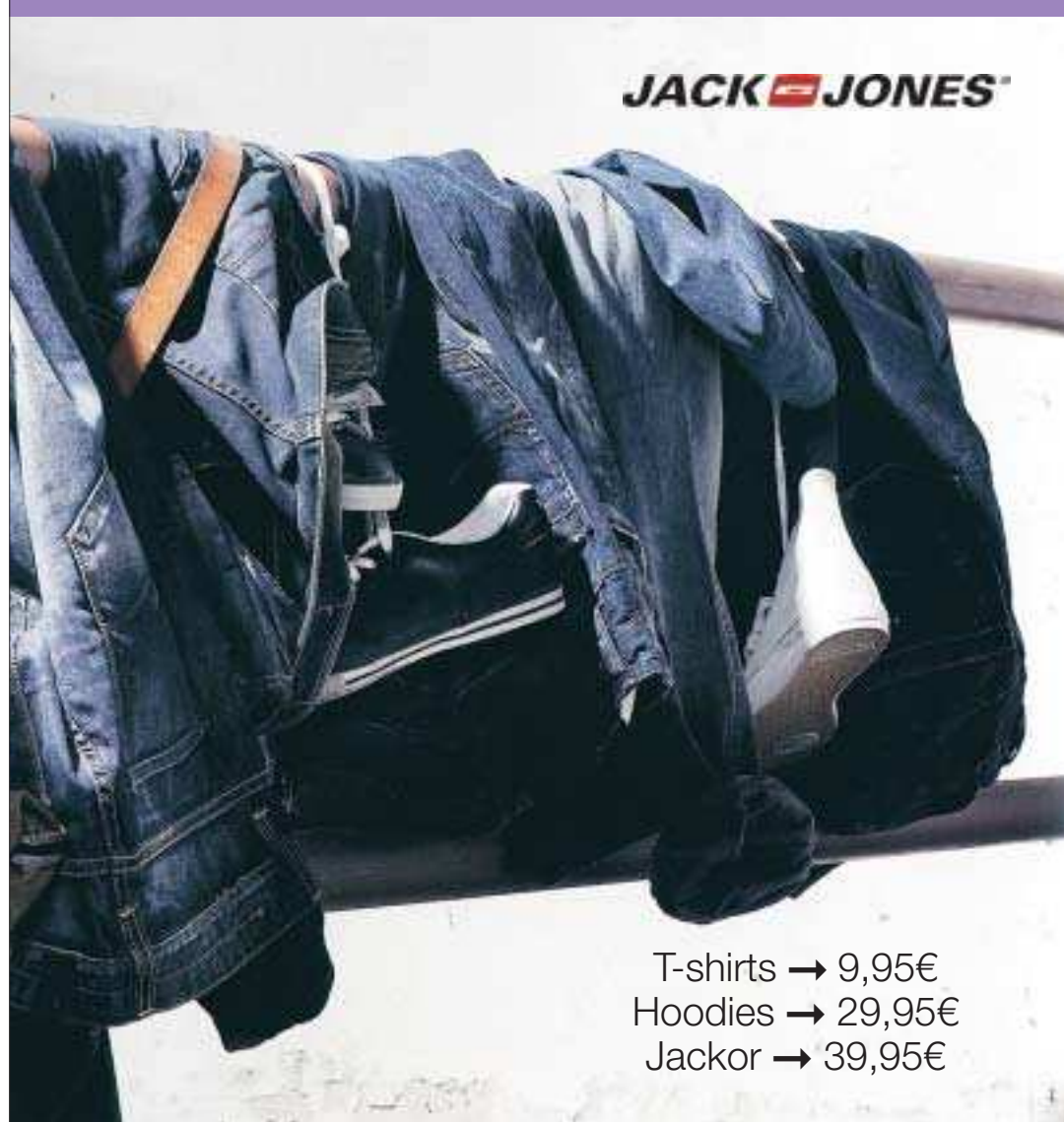
GANT tröja 109€
GANT skjorta 99€

MARTIN'S
Torggatan 12 Tel. 23 600

www.goaland.net/martins

Madison

TORGGATAN 11 · TELEFON/FAX 14 448 · VEROMODA.COM
ÖPPET: 10-17.30 · TO 10-19 · LÖ 10-15

T-shirts → 9,95€
Hoodies → 29,95€
Jackor → 39,95€

Se det med egna ögon!

www.24.ax

Något för alla smaker och åldrar

Modet nuförtiden är annorlunda än förr. Det finns massor av olika genrer och stilriktningar. Man kan välja och vraka fritt och ändå vara helt "rätt" klädd.

–Att tala om trender känns lite fånigt och tråkigt. Jag tycker kläder skall hålla fler säsonger och gå att kombinera med det man redan har, säger butiks innehavaren Ellinor Lindström.

Ellinor Lindström på Me and Pia köper in kläder som är kvinnliga, men med maskulina influenser.

–Det får inte bli för sött. I höst ser man mycket kombinationer av olika material. Man kan kombinera något skirt sidenplagg med något grövre som ylle, tweed eller jeans.

Ett lite otippat nytt material som kommit starkt är polyesterblandad ylle, som påminner om svunna tiders terylen.

–Det finns en hel del snörningar och volanger på kläderna jag köpt in i höst. Jag älskar när man kan köra lager på lager. Jag tycker kläder skall hålla fler säsonger. När byxan med grenhäng, haremsbyxan, återkom i modet för ett par tre säsonger sedan, trodde de flesta att det var en fluga som snabbt skulle gå över, men den håller i sig, nu i mer skraddade varianter.

Men som sagt hon tänker hellre på kvalitet och material än att slaviskt följa trender.

–Men utbudet av kläder i butikerna påverkas förstås av vad tillverkarna gör för kläder och tillverkarna följer förstås trender.

Enkla plagg att kombinera

Margareta Svensson på Kortva-

MODESLIPSAR. Siden-slipsar i marimekkomönster är nytt för hösten, 64 euro på Kortvaruboden.

ruboden är lyrisk över höstens mode.

–Modet är helt underbart i år. Vi har också valt att ta in fler stora modeller i år, för större flickor. Den flesta plaggen är enkla men med någon fin detalj.

Kläderna skall fungera bra i fler sammanhang, både till vardag och fest och går också att

kombinera med varandra.

–Jag har en tjugo år gammal kjol som passar precis ihop med säsongens kläder.

Tanken är att plaggen skall gå att variera på oändligt många sätt.

–Man skall kunna bära dem ett och ett, men också bygga på sin garderob och komplettera från säsong till säsong.

För herrar eller damer som gillar slips lanserar Marimekko i år sidenslipsar med de klassiska mönstren Kivet och Unikko.

Martina Bergendahl, butiks-chef på Magique, har andra modetips för män som inte trivs i slips.

–Scarfen är den absolut viktigaste modedetaljen i höst, både för män och kvinnor. Annars ser vi mycket tvättade, slitna och trasiga jeans på herrsidan, t-skjortor med tryck, rutiga skjortor och stickade ylletröjor.

KATARINA GÄDDNÄS
katarina.gaddnas@nyan.ax
tfn 528 465

Foto: ERKKI SANTAMALA
erkki.santamala@nyan.ax
tfn 528 470

SATSAR PÅ KVALITET. Ellinor bär en sweat-shirt från Hunky Dory för 87 euro, över den en kofta av samma märke i kashmirylle för 188 euro, smyckena också de från Hunky Dory. Samtliga plagg från Me and Pia.

allt du behöver – ändå klöver över!

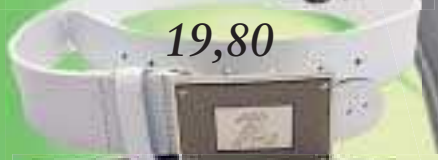
K MARKET

F:ma ERIK MATTSSON

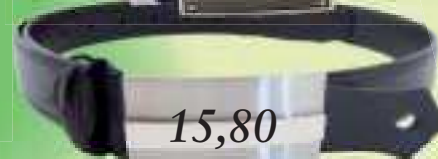
Höstens tuffa bälten och kläder hittas du hos oss!

9,80

19,80

15,80

13,80

12,80

5,80

5,80

65,90

65,50

Pojktröja 9,70

Herrskjorta med slips 14,70

Dam stickad tröja 31,50

Dam-tröja 6,50

Kjol 22,90

Flicktröja 10,50

Flicktröja 9,30

Bälten med nickelfria spännen

GODBY TEL 43 250

VARD 09-20, LÖRD 09-16, SÖND 12-16

BYGGLAGRET: VARD 09-17, LÖRD 09-14, SÖND STÄNGT

PEUSSA

DRESSED FOR SUCCESS. Lisa bär en tunika/klänning av märket Sandwich som kostar 99,95, ett halsband av samma märke för 25 euro och ett par höga stövlar för 89 euro. Byxor privata. Kläderna från Kazu.

STREETSMART. Daniel har ett par jeans för 54,95, en långärmad t-skjorta för 19,95, en rutig skjorta för 32,95, ylletröjan kostar 69,95, scarfen 12,95 och mössan 12,95. Allt av märket Blend från Magique.

LAGER PÅ LAGER. Benita Tommosas bär underst en lång tunika från Olars Ulla för 115 euro, till det en bomullsbyxa från Ralston för 115 euro, överst en rödprickig bo-lerojacka i helylle för 99 euro också den från Ralston. Armband/halsband av läder i Margareta Svenssons egen tillverkning för 36 euro. Samtliga plagg från Kortvaruboden.

Klädbutik
KAZU

i Sitkoff • 0400 860 195

*Ljusa upp höstmörkret
med denna tunika!*

Tunika från 66€

Sjal 30€

JUDYS
HANTVEIK & INREDNING

Köpmansgatan 11. Tel +358 (0)1819 988 • www.visitaland.com/judys
ÖPPET: vardag 9-17, lördag 10-15

*** **KALMERS** ***
HÖSTFIN I HÅRET

BaByliss Känd från tv-reklamen!

70€
iCurl ipro 230 Platt- och locktång i ett

23€
Liss & go Reseplattång + värmebeständigt etui
110V/230V

SITTKOFF TEL 28 832
MÅN-FRE 9-17.30, TOR 9-19, LÖR 10-15

HÖSTENS **TRENDER**

hittar du
hos oss!

**ALANDS
TARG &
TAPETab**

SKARPANSV. 28 TEL. 19 867 • VARD 08-17, LÖRD 09-13

- Roligt
- Snyggt
- Elegant
- Tufft

KVB

Torgg. 5 Tel. 19 386

Välkommen in och fynda!

REA

Dam-, herr- och barnskor
Tag 3, betala för 2
Billigaste gratis!

NYINKOMMET:

Höstnyheter

damskor • herrskor • stövlar • väskor

**LÄDER
BITEN**

Tel. 14 432
I Sitkoff Galleria
Strandgatan 18 - Lätt att parkera!

BLEND®

19,95€

14,95€

19,95€

14,95€

14,95€

Kika in i vår nya stora
HERRAVDELNING
 med ingång från Torggatan!

360°**BLEND®**

42,95€

64,95€

66,95€

49,95€

54,95€

66,95€

Rätt mode till rätt pris!
MAGIQUE
 Torggatan 10 tfn. 17 730 **for fashion**

ÖPPET: vardagar 10-18, torsdag 10-20, lördag 10-15

Fyrkonst från tre skärgårdar

Fyrar och sjömärken har inspirerat sjutton konstnärer från Roslagen, Åland och Åboland till en utställning som nu visas i stadsbiblioteket i Mariehamn. Med från Åland är Britta Gustafsson och Jaana Gustafsson.

Gunilla G Nordlund från Ålands konstförening berättar att vandringsutställningen är ett projekt inom ramen för Våra skärgårdars konstgille.

– Syftet är att bibehålla och utveckla kontakterna och hålla dialogen mellan skärgårdarna levande, säger hon.

Numera är också Läänemaa skärgård i Estland med i samarbetet även om man inte har några deltagare därifrån i den här utställningen.

Konstföreningar

De konstnärer som har arbeten med på vandringsutställningen kommer från Ålands konstförening, Refsnäs kulturstation i Roslagen, Åbo konstklubb, Pargas konstklubb Pictura, samt Kimitoöns konstförening.

Utställningen visar på en rik variation i fråga om tekniker. Här finns oljemålningar, akvareller, arbeten i blandteknik och collage.

Collage med ledljus

Britta Gustafsson, som just nu är inne i "en collageperiod" och också visar collage på Medimar vid Torggatan, har fem arbeten med i utställningen på biblioteket.

Det lönar sig inte att försöka luska ut vilka fyrar det är eftersom alla är fantasifyrar. De bär namnen Alma, Ida, Edit Alice och Boin.

– Jag har döpt fyrarna efter personer som lyst upp min tillvaro och varit ledljus i mitt liv. Alla var skärgårdsbor från

början och kämpade ett hårt liv bland kobbar och skär där fyrarna betydde överlevnad, säger hon.

Liksom Britta kom **Jaana Gustafsson** med genom att anmäla sitt intresse när utställningen utlystes inom konstföreningarna.

Jaana har tre oljemålningar med,

alla tillkomna under kort tid och med tanke just på den här utställningen. De fyrar hon avbildar är Marhällan, Jusarö och Lågskår.

Hon berättar att hon gillar fyrar och ofta fotograferar dem under seglingsfärder sommartid.

Vandringsutställningen tycker Jaana

är en intressant samarbetsform där det är roligt att se hur många olika uttrycksätt som finns.

Utställningen hade sin ursprungliga vernissage ombord på Birka Paradise under en kryssning för den jubilerande svenska skärgårdsstiftelsen. Den har därefter visats i Refsnäs innan den kom

till Mariehamn. Senare skall den vidare till Åboland. På torget i stadsbiblioteket kan man se den till den 3 oktober.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax

Foto: JONAS EDSVIK
jonas.edsvik@nyan.ax

Ställer ut. Britta Gustafsson och Jaana Gustafsson är åländska deltagare i vandringsutställningen i stadsbiblioteket.

OPEL CORSA Pris från 13.449,11 € (inkl. skatt 2.749,11 €)

OPEL ASTRA Pris från 18.636,94 € (inkl. skatt 4.186,94 €)

CHEVROLET AVEO Pris från 12.946,05 € (inkl. skatt 2.546,05 €)

CHEVROLET NUBIRA Pris från 16.820,05 € (inkl. skatt 4.320,05 €)

Leveranskostnad 600€ tillkommer på samtliga modeller

- Vägen till en bra affär -

BILHALLEN

Tfn 19 800 Elverksgatan 7 • Öppet vardagar 8-17, lördagar 10-13
Verkstad tel 527 730 • Försäljare: Stanley tfn 527 720, Niklas 527 722

Välkommen in till oss
på Bilhallen!

56 €

I priset ingår:
buss- och båtresor
t/r, sjöfrukost samt
inträde till mässan.

Låt dig inspireras av höstens mässor!

Oktober

3.10 Hem och Villa
3.10 Hem
10.10 Antik & Kuriosa
10.10 Syfestivalen
26.10 Skolforum

November

7.11 Scandinavian Boat Show
7.11 Allt för hälsan
7.11 Det goda köket
14.11 Fotomässan
13-14.11 Finskt Hantverk
Pris: EUR 139,2 dgr

December

5.12 Jul & Konsthantverk

VIKING LINE

Bussplan, tel. 22570 • www.vikinglinebuss.ax

buss

allt

K MARKET

Lys upp
trädgården
och skapa en
fin atmosfär
med vackra
ljuseffekter

du behöver – ändå klöver över!

F:ma ERIK MATTSSON

Mysig trädgårdsbelysning...

GELIA

www.gelia.se

GARDEN LIGHT
Flera modeller i lager

ASTRUM DECKLIGHT
Set med 4 st led lampor
(blåa eller vita) och trafo

59,90

FISKARS

YXOR
Från 34,50

LÖVRÄFSA I PLAST
utan skaft 1,60

SKAFT kvistfritt 2,10

PEST CHASER
musskrämmare
24,90

GARDEN PLUS
presenning
Från 6,80

Enda presenningen
som blir starkare i kyla

GODBY TEL 43 250
VARD 09-20, LÖRD 09-16, SÖND 12-16
BYGGLAGRET: VARD 09-17, LÖRD 09-14, SÖND STÄNGT

PEUSSA

ATG OMBUD

Dörrarna öppnas till årets skördefest

Det är dags för årets skördefest, det evenemang som lockar flest ålänningar varje år. Arrangörerna har i år lyckats få fram en hel del nyheter, något som glädjer besökare både lokalt och utifrån.

Till exempel läggs större fokus på företag, föreningar och organisationer bakom det som produceras.

Utöver lokalt producerade varor, får man också ta del av en bit historia. Till exempel går det att få reda på mer om de kungabiblar som finns i Hammarland Mellantorp eller hur Fanny Sundström bodde sina sista år i livet. Det är hennes initialer du ser på den här bilden, målade ovanför entrén till huset i Sund Gutterp.

SIDORNA 18-23

Släktträd. Ingmar Berglund visar upp släktträdet som utgår från Fanny Sundströms föräldrar. Det är en av sakerna som minner om den historiska politikerns liv i början av förra seklet.

**Boka din plats
senast 17.9!**

Williams tar dig till Skördefesten!

Du kan välja mellan flera spännande turer, alla med start och stopp vid bussplan i Mariehamn. Läs mer på www.williamsbuss.fi

Fredag 18 september

En smakfull rundtur

Rundtur kl. 16–22 med besök på Nästgård – mjölkproduktion med mjölkkningsrobot, alpackor. Här håller Sverker Jansson från ÅCA en liten ostskola med smakprov på åländska ostar. Hotel HavsVidden – middag vid havet. Tjudö Vingård – kaffe med Älvados och äppelkaka. Pris: 50 € inkl. bussrundtur, middag, kaffe, Älvados samt äppelkaka. Måltidsdryck tillkommer.

Lördag 19 september

Barnsligt skoj – för våra minsta gäster Rundtur kl. 14–20 med besök på Limnäs Gård – djurgård med barnaktiviteter. Bolstaholms Gård – Barnens Gård. Södergårds – djurgård med många olika sorters djur. Pris: Vuxen 10 €, 7–16 år 5 €.

Ta bussen till marknaden

Med Williams Buss åker du bekvämt hela vägen fram till marknadens ingång. När du handlat klart hämtas du på samma plats.

Söndag 20 september

Skördemarknaden

Från bussplan till Ålands Landsbygdscentrum kl. 10.30 och 14.10.

Från Ålands Landsbygdscentrum till bussplan kl. 14.40 och 16.30

Pris t/r: Vuxna 6 €, barn u 12 år 3 €. (Biljetterna köps på bussen.)

WILLIAMS

Tel. +358 (0)18 28 040, www.williamsbuss.fi

Skördefesten på Åland

18–20.9.2009

Öppna Gårdar

fredag 18.9–lördag 19.9 kl. 11–22

Marknad

vid Ålands Landsbygdscentrum
söndag 20.9 kl. 11–17

Allt på Skördefesten är producerat på Åland!

Skördefesten på Åland lockar till spännande möten – där konsument möter producent, ung möter gammal och stadsbo möter bonde.

Hösten är härlig på Åland!

Utförligt program: www.skordefest.ax

Arrangör:
Ålands
Landsbygdscentrum
Tel. 329 670

www.skordefest.ax
www.visitaland.com

Laddar för ålänningarnas favoritfest

Skördefesten är det evenemang på Åland som har flest besökare. Det visar en undersökning. Nu laddar arrangörerna för en ny succé med många nyheter.

Lena Brenner och Mari Rosénqvist är projektledare för skördefesten. Duon är stolt över att presentera alla de nyheter som finns i den tolfte upplagan av skördemarknaden och den sjätte av de öppna gårdarna.

– Vi vill öka och stärka förtroendet för åländska produkter. Det skrivs mycket i media om livsmedelstillverkning, det här är ett ypperligt tillfälle att prata direkt med producenterna om hur djur föds upp

Förvåntansfulla. Projektledarna Mari Rosénqvist och Lena Brenner ser fram emot helgens tre dagar långa skördefest.

och hur grönsaker odlas på Åland, säger Brenner.

En av nyheterna är att företag, organisationer och föreningar inom jord- och skogsbruket lyfts fram genom att medverka ute på olika gårdar. Till exempel finns Ab Chips med på Roald och Ulla Erikssons gård i Hammarland Mellantorp.

– Det här är en chans att komma ut och träffa våra kunder, folk vet inte vad vi sysslar med ute i Haraldsby. Vi behöver fler odlare, gärna yngre, säger odlingschef Christer Clemes.

– Vi har tänkt ta upp potatis under skördefesten för att visa hur det går till genom en potatissafari, säger Roald.

På Stall Eriksgård ska makarna också ha försäljning, traktorkörning, hästmassage, fårklappning samt en möjlighet för folk att testa på att köra travhäst.

– På lördag 14.00 ska lanträdet Viveka Eriksson komma och testköra, tipsar Roald.

Utöver det ska man visa upp den delen av gården som fungerar som museum.

– Där finns kungabiblar som säkert lockar historieintresserade. Den äldsta är en Gustav Vasa-bibel från 1500-talet, berättar Ulla Eriksson.

Vid söndagens skördemarknad på naturbruksskolan har arrangörerna ett nytt samarbete som involverar elever från Ålands handelsläroverk.

– Vi har hand om ingången, hälsar folk välkomna, delar ut äppel och räknar besökare. Dessutom har vi tänkt ha en guide med i bussen som det finns möjlighet att ställa frågor till och få mer information från, säger Andreas Skogberg.

Andra nyheter är att de öppna gårdarna, där 13 är nya, alla har öppet ända till 22.00 på kvällen. Vidare ordnas bland annat en vallhundstävling på Fårgården, tomtarna gör ett stopp i Sund vid Ålands fotografiska museum på sin väg till Lappland och en mjölkrobot i visas upp i Nästgård.

Text och foto:
MALIN TILLSTRÖM
malin.tillstrom@nyan.ax

VALLHUNDS TÄVLING

Fredag & lördag
kl. 16.00

- Produkter från fåret bl.a. populära lammgrytan
 - Ullspinning
- Biprodukter, honung
 - Äppel

FÅRGÅRDEN
Ringsböle, Jomala
Tel. 31 980

Välkomna till gård nr 20!

LIMNÄS GÅRD

Roa dig på Limnäs Gård med barnaktiviteter, träffa gårdens djur, köp hem lite frukt och grönsaker ...

UNDERHÅLLNING:

FREDAG och LÖRDAG
– Trubadur **Daniel Gæddnäs** från kl. 18.00.

LÖRDAG: Pippi Långstrump, **Petronella Wester**, kl. 14.00 och 16.00.

TILLVERKNING

av motorsågsskulpturer.

FÖRSÄLJNING:

Dahlmans säljer charkuteriprodukter.

Gårdens egen grillkorv, köttfärsoppa lagad av **Michael Björklund**, kaffe, bakverk, Stallhagens öl.

Hantverk, grönsaker och frukt.

LIMNÄS GÅRD

Bergängsvägen 53
Pålsböle, Finström

Tel 42 509, 0457 548 3131
Öppet fredag-lördag 11-21

I samarbete med:

SKÖRDEFEST MED ÅLANDS VETERAN-TRAKTOR KLUBB

Den 18-19 september finns vi på Ulfsby Gård

Fredagen den 18 september kl. 11.00–22.00

Vi öppnar Veterantraktor-utställningen och demonstrerar tröskverk, kastverk och kvern för intresserade åskådare. MP Lantbruk kör fram ett par moderna traktorer. Barnen kan åka hölass hela dagen. Informationstält med anslagstavla för BYTA, SÄLJA, KÖPA, öppet hela dagen. Se också gårdens alla aktiviteter.

Lördagen den 19 september kl. 11.00–22.00

Vi utvidgar traktorutställningen med gästande traktorer från VETERAN TRAKTOR KLUBBEN, NORRTÄLJE.

Ca kl. 13.00 börjar vi skörda havre med självbindare och bogserad tröska. Vi demonstrerar tröskning med stationärt tröskverk.

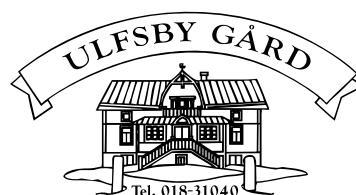
Ca kl. 15.00 kör vi självbindaren och bogserade tröska igen.

Kl. 16.00 visar vi plöjning med veterantraktorer.

Kl. 18.00 drar vi igång Veteran traktorpullingen, för att kunna utse Ålands starkaste veteran.

Infotältet är öppet och barnens hölass rullar hela dagen.

Se också gårdens alla aktiviteter.

Vi har flyttat till Ålands landsbygdscentrum

Söndagen den 20 september kl. 11.00–17.00

Kl. 12.00 kör vi parad med våra Veteraner, på marknadsgatan. Traktor och förare/ägare annonseras i högtalarna. Kl. 13.00 kör vi en gång till.

VÄLKOMNA!

**BOLSTAHOLMS
GÅRD+ÅLAND**

Premiumkött från gröna ängar.

Skördefesten

**FREDAG 18 OCH LÖRDAG 19 SEPTEMBER
ÖPPEN GÅRD KL 11.00–22.00 BÅDA DAGARNA**

*Känn doften av nyskördade äpplen och grönsaker. Handla premiumkött från gårdsstyckeriet, strimlat marinerat kött, medvurstar och Bolstaholmsburgare medan barnen hälsar på kossorna och deltar i alla roliga barnaktiviteter. Låt själen fröjdas av **JONAS WILÉN**s konstutställning i Mejeriet m.m.*

Bolstaholms Gård är handikappvänligt men saknar anpassad toalett så fråga gärna vår personal för extra hjälp.

*Välkommen till
Bolstaholms gård
och upplev hösten
med alla dina sinnen!
Vi bjuder på Skörde-
festens roligheter.*

**Välkaste
gård
2007 och 2008**

BOLSTAHOLMS GÅRD
Bolstaholmsvägen 22, Geta,
Ann och Henrik Sundberg
i samarbete med Ålandsban-
ken och Ålands Ömsesidiga
Försäkringsbolag

Tel 0457 313 5400

www.bolstaholm.ax

BARNENS GÅRD

- Tramptraktorrally
Anmälan på plats. Alla får pris!
- Skattjakt i halmslott
- Ponnyridning
- Crosskart
- Ansiktmålning
- Luftgevärsskytte
- Torrtovning
- Guidad tur med veteranbilstrak-
tor till charolaisdjuren på betet
- Gåtrunda
- Hälsa på alla djur: kor, hästar,
får, grisar, höns och kaniner

Nyhet!

**MEKANISK
RODEOTJUR**
för vuxna och
barn. Utmana
dina föräldrar
på en ridtur!

Låt dig hänföras av
TROLLKARLEN MARTIN HANSSON
under fredagen. Han har bland annat
uppträtt med Joe Labero och är mycket
skicklig. **MISSA INTE HONOM!**

Nyhet!

**Två nya
länkkorvar
lanseras och gårdens
kokbok släpps**

Säljs till **specialpris** under
helgen, så först till kvarn ...
Fynda fina åländska koskinn

FÖRSÄLJNING:

Lök, äpplen, Grannas äppeljuice,
majs, ekologiska grönsaker, ho-
nung, inläggningar, havtornsbär
och -saft, kryddfisk, Mercedes
praliner.

Textilhantverk: sockor, mössor,
tovade äpplen, lapptäcken och
gaffelvirkade sjalar m.m.

DOGHEAD Bandet Doghead
med Johnny Nord-
man m.fl. underhåller på **fredag
kl 19–21 och lördag kl 16–18.**

Doghead är ett akustiskt band med egna låtar
med rötterna i country och bluesmusiken

**Ålandsbanken och Ömsen
bjuder på saft, kaffe och kakor**

Skördefesten
på Åland

www.skordefest.ax

**Ömsen
FÖRSÄKRINGAR**

ÅLANDSBANKEN

*Alla varmt
välkomna!*

Skördefest hos

LUGNET KERAMIK

- 20% på Ax- serien

25år

Se drejning, barndrejning, lek med lera, klappa fåren, kaffeservering, blombuketter, dill och honung mm. Ekologiska grönsaker av Jan Holmes, Strömma Se pogramblad för tider.

tel: 37780

Skarpnätövägen 356, Hammarland

ANDERSSONS FISK

VÄLKOMMEN TILL HINDERSVÄGEN I GÖLBY

Vi säljer fisk – färsk, rökt och gravad. Inläggningar mm.

Henrik 040 580 7486

Anna 040 417 1423

VÄLKOMNA PÅ SKÖRDEFEST TILL

Nästgård

I GODBY, FRED, LÖRD 18-19.9 KL. 11–22

Kom och bekanta Er med Pellas kossor, kalvar, alpackor och får under skördefesten. Passa på att ta en titt på Ålands första mjölkningsrobot.

Guidade ladugårdsturer under båda dagarna.

• Café

• Gelateria Gatiopardo säljer italiensk glass gjord på åländsk mjölk.

• Werner Sundberg säljer honung och praliner.

• Maria och Patrik Karlsson säljer äpplen.

• Försäljning av råmjölk.

• Ostprovning och ostskola

• Halmhoppning

• Visning av jordbruksmaskiner och traktorer.

Obs! Vinprovningen inställd.

Smaka på Åland!

Ålandsmejeriet ÅCA finns på plats, säljer och bjuder på smakprov av ålandsostar och smör, Ålandsbagarns svartbröd samt nya Atlas-semlan och läckra Cheesecake Passion.

Äkta åländsk hemvetekaka bakad till 100 % av lokalproducerade råvaror.

Smakprov och försäljning av Ålandskakan på skördefesten.

Producerat nära dig.

ÅCA

Ålandsmejeriet

Ett samarrangemang mellan: familjen Pellas, Ålands Husbällningssällskap och Ålandsmejeriet ÅCA.

Välkomna på Skördefest i Stall Twilight i Lumpo, Lumparland fredag-lördag kl 11–22

Försäljning av bl.a. fårprodukter, hem-bakt bröd, glutenfritt bröd, havtorn, grönsaker, rotfrukter, råmjölk mm. Hantverk. Gårdens lammssoppa, ålands-pannkaka, våfflor och korv med bröd.

Ponnyridning, halmhoppning, käpp-hästhoppning, asfaltmålning mm.

Utställning av veterantraktorer och kultändar drivet tröskverk mm.

Fredag-lördag: musikunderhållning till middagen. Ölservering.

Lördagen avslutas med dans till lokala spelmän.

vi bjuder på kaffe!

Stall Twilight

Rökt lamm och lammkorv, fryst lammkött och lammfärs, garn, skinn, tennsmide och smycken, hemvete och annat matbröd; sylt, saft och inläggningar; honung, chokladtryfflar, rökspån, hantverk i lapptechnik. Äpplen och äppelprodukter från Peders Aplagård.

I lugn gårdsmiljö kan du handla vad gården erbjuder!

Kaffe med smörgåsar och hembakade läckerheter i Café Svarta Maran där även Grillade lammsnäckor med hemlagad potatissallad kan avnjutas.

• Johan Lindqvist från Bacon Invest tillverkar grillkol.

• Du kan få dina äpplen sortbedömda av experten Sven-Olof Sundberg.

Ny bok: Våra Får

Marskogens lamm i Svartsåmar

0457 342 0784

NYHET: ölkorv

- En liten gård med lammproduktion, eget styckeri kombinerat med hantverk.

Gutterop Gård i Sund

Du har möjlighet att besöka Fanny Sundströms hem och dricka kaffe i Storstugan där gården presenteras. I övre hallen kommer en del av Fannys historiska värdefulla värv att presenteras. Utställning av mattor, vävda produkter och övriga handarbeten. Försäljning av inläggningar; gurka, svamp samt sylt, saft, grönsaker och rotfrukter.

Servering av köttssoppa, korv med bröd, våfflor och kaffe med bröd.

Välkomna

ULFSBY GÅRD

Tel. 018-31040

www.ulfsby.ax

Skördefest i Ulfsby

Fre-lör kl 11-22

• EKO lamm- och highland-kött

• Hantverksbutiken Anndrum

• Grillfrossa och pizza i Stensalen

• Veterantraktor-utställning

• Café i Källarkrogen

• Traktorpulling, åka i halmskrinda

• Demonstration av äldre skördemaskiner

• Klappa lamm och mata kanin

• Försäljning av fisk

• Parthyvling

Läs mer på www.ulfsby.ax

GÅRD NR 24

PETTAS

ekobageri och hantverkscafé

bullar upp med

bröd av olika slag, smårätter, kaffebröd med mycket äppel i mm

Norrstu frukt

Anders Jansson, Geta

Äppel, äppel, äppel och ännu mera äppel...

Lustans

örtsalter, théer och andra delikatesser. Ansiktsmålning för barn med Nina

Finnövägen 327, GETA • Tel 49 701 • www.petta.biz

(3 km rakt fram från Getakyrkan till V. Finnö vägskäi)

Skördefesten på Åland

18-20.9

Stormskärs konferens & värdshus på Simskäla

Öppet under öppna gårdar:

18-19/9 kl 11–22 lunchmeny till kl 16, middag mellan kl 16–20, boka bord!

Söndag 20/9 öppet kl 15-20

26-27/9 öppet kl 15–20

Säsongsavslutning!

Vi tackar alla gäster och leverantörer för den gångna säsongen och påminner om att vi har öppet året runt mot beställning!

Lena & Mikael med personal

Tel 47 560, 0400 783 086

E-post: stormskar@aland.net

www.stormskar.ax

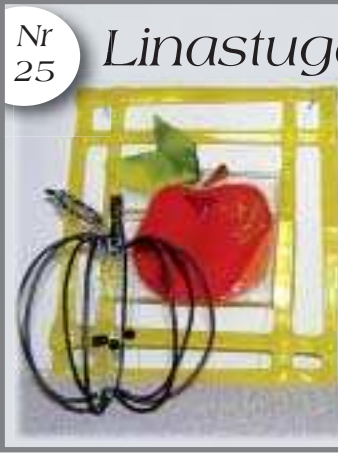
Nr 25

Linastugans Hantverk i Geta, Hällövägen 6

Hantverk med äppelmotiv i textil, glas, metall, trä... Mattor. Fårskinn, garn, kläder. Naturkosmetika. Honung. Äpplen. Hemvetebrod.

Kaffe i stugvärmén. Vävning för barn.

Välkomna!

Anderssons Gårdsbageri

ECKERÖ, KYRKÖBY

Sista chansen för i år att köpa bröd, bullar samt konditoriprodukter

18-19/9

öppet 11.00-22.00

www.anderssons.ax

0400 423482

Skördefest på Jan Karlsgården

ÖPPNA GÅRDAR 18-19/9 KL 11-22

Solveig och Mari-Anna bakar hemvetebrod och bullar samt har försäljning av Sunds-piroger, pannkaka och kaffeservering i Lillstugan.

Juhani säljer fiskprodukter och rökta räkor mm.

Ann-Lis säljer svamp, sylter, safter, gurkinläggningar mm.

Mary säljer blommor, kransar, grönsaker, konserverade inläggningar och massor med småburkar.

Hedvig finns där med sina hattar och övriga textilhantverk.

Sunds kulturpersonlighet Borghill finner ni på gårdstunet med lottförsäljning.

SUNDS KULTUR r.f. hälsar alla hjärtligt välkomna till Jan Karlsgården!

SKÖRDEFEST

i Sjökvarteret, Mariehamn Österhamn

Fredag 18 och lördag 19 september kl. 11-22

FISKMARKNAD Kl. 11-18

FÖRSÄLJNING

av fisk i alla former, även från båt. Färsk, gravad, rökt, inlaggningar, strömming och vassbuk.

Kökarssvartbröd. Äppel, äppelcider & -must. Skinn, ull & andra fårprodukter. Järnsmide och annat hantverk. Själolja.

Ekologiska produkter: Bröd & sötost, och kalvdans, grönsaker, havtornssaft och åländsk honung.

GULDVIVA lancerar ett nytt smycke. Tävling!

Nybyggda båtar saluförs: En kökarjulla och tre ökor.

SERVERING

Mörtbullar (Coja Fishing) och Strömmingsburgare (Ledholmare). Smörgåsar och kaffe (Kjells Grönsaker).

Smakprover på strömmingsflundror, stekt abborrfile och sardiner av småströmming tillagat av Kaj Forss under fredagen.

Café Bönan serverar globala maträtter gjorda på lokala råvaror. Lancering av två nya sallader. Lokal/ ekologisk bar (B-rättigheter). Stallhagen öl. Kaffeservering på Bönan och SALT.

AKTIVITETER

Demonstration av strömmingsrensning. Körning av kultändarmotorer (ÅSEF). Nätbindning.

På SALT visas luffarslörd fredag kl. 12-17.

UNDERHÅLLNING

Lördag 19/7 kl. 14 och 15.30. Körsång: **Pedavoces** från Vasa. Tema: Bellman, Ramel, m.m.

På SALT: **Levande musik** fredag och lördag kl. 19-22.

På Café Bönan, båda kvällar: **Världsmusik-disco; Mediterranean Music Session med Bönan-DJs.**

Fredag 18/9: **Jacob Sundström** sjunger kl. 20.

Fiskförsäljare från båt på Skördefesten

Nybyggd öka

Nybyggd kökarjulla

ÖPPET HUS

i **Sjökvarterets museum,**
smedja och **båtbyggeri**

och hos

Guldviva,
P-Å, silversmeden, SALT
och **Ädelsmedjan**

VÄLKOMMEN!
www.sjokvarteret.com

SALT
KONSTHANTVERK

GULDVIVA™

Ädelsmedjan

Ömsen
FÖRSÄKRINGAR

ÅLANDSBANKEN

Maria Nykvist

Epost: maria.nykvist@nyan.ax
Telefon: 528 478

sport

”Mål inför säsongen? Ja, först ska jag ta SM-guld och sen ska vi gå långt i slutspelet!
FÄRJESTADS BK:S DRAGAN UMICEVIC

ÅU har inga spelare klara för nästa säsong

FOTBOLL. Samtliga spelarkontrakt i Åland United går ut det här året. Och med bara drygt en månad kvar av ligasäsongen har Åland United inga spelare signade för nästa säsong. –Jag tycker att vi ligger tidsmässigt i fas angående spelarkontrakten, säger Åland Uniteds ordförande Bo-Erik Sandell.

Aldrig förr har det gått så bra för Åland United som det gör den här säsongen, och det ska mycket till om inte ligaguldet i år går till klubben.

Vinner de ligan betyder det att ÅU spelar i UEFA Women's Champions League nästa höst. Men frågan är om klubben i så fall gör det med samma laguppställning som den här säsongen, eftersom samtliga spelares kontrakt löper ut när årets liga är färdigspelad.

–Vi började prata med spelarna om förlängning för länge sedan, men inget är klart. Och i stor sett alla spelarna som vi har nu kommer att bli erbjudna nya kontrakt. Men sen är ju allt en förhandlingsfråga, säger **Dan Sjöblom**, som har hand om spelarkontrakten i klubben.

Han menar att spelarna själva vill avvakta med sitt beslut. Att de vill vänta på besked om vem som blir ny tränare innan de bestämmer sig. Flera spelare väntar också in i det sista innan de skriver på i fall att andra klubbar kommer med bättre erbjudanden.

Är inte orolig

Men någon oro för att klubben är sent ute med att få

Ingen grupp. Åland Uniteds styrelse satte i år ihop en sportgrupp bestående av assisterande tränare Mikael Virta, Dan Sjöblom och huvudtränaren Robert Dahlin (bilden). Tillsammans skulle gruppen arbeta med just spelarkontrakt och värvningar. Deras interna mål var att i slutet av sommaren ha minst fem spelare klara till kommande säsong. Men när beskedet kom att Dahlin inte får förnyat förtroende har gruppen enligt Virta och Sjöblom så gott som upphört.

Arkivfoto: FREDRIK TÖRNROOS

klart med spelare tycker Sjöblom inte det finns fog för.

–Det är inget alarmerande att vi inte har några spelare klara än utan så här är det i damfotboll. I fjol kontrakterades flera av spelarna så sent som i januari, säger han.

ÅU:s assisterande tränare **Mikael Virta** däremot är av en annan åsikt.

–För varje seriös klubb som vill framåt och vara

med där uppe i toppen är det önskvärt att så här års ha klart med flera spelare inför den kommande säsongen, säger han.

–Han lyfter till exempel fram Nice Futis som redan nu har sju spelare kontrakterade för nästa säsong samt en tränare.

Ny tränare på gång

Men det är inte bara spelare som just nu saknas till nästa

säsong. Att ÅU:s huvudtränare **Robert Dahlin** inte får förnyat kontrakt är redan sedan tidigare känt, och jakten på en ny tränare är därför i full gång.

–Vårt huvudsakliga fokus just nu är att hitta en ny huvudtränare, säger ÅU:s ordförande Bo-Erik Sandell.

Han vill dock inte kommentera desto mer hur sökandet går. Sjöblom däremot tror att klubben kan ha en ny

tränare i början av oktober. Huruvida Virta fortsätter i ÅU är heller inte klart.

Mikael Virta, vill du fortsätta?

–Jag vill fortsätta att vara fotbollstränare, men i vilken klubb vet jag inte. Vi har inte diskuterat än vad det bli och jag har ett kontrakt som i så fall måste omförhandlas, säger han.

MARIA NYKVIST
maria.nykvist@nyan.ax

...fyra tränar just nu i Sverige

FOTBOLL. Fyra av Åland Uniteds mest tongivande spelare kan vara på väg till klubbar i Sverige.

Jannica Tjeder, Taina Hartikainen, Kati Nyman och Eveliina Kohvakka är denna veckan och provtränar med bland annat allsvenska Ham-

Eveliina Kohvakka och tre av årets nyförvärv Jannica Tjeder, Taina Hartikainen och Kati Nyman kan vara på väg bort från Åland United.

Just nu befinner sig kvartetten i Sverige och provtränar med allsvenska Hammarby IF och norrettanklubbarna Älvsjö AIK, Rågsveds IF och Tyresö FF. Tyresö som för övrigt ligger i topp i just den serien.

–Det ingår i de finska spelarnas kontrakt att om möjlighet finns ska vi ge dem chansen att åka över till Sverige och provtränar för klubbar, säger ÅU:s assisterande tränare **Mikael Virta**.

ÅU har matchuppehåll fram till den 26 september då de möter Ilves i Tammerfors och därför passade spelarna på just nu.

Och det är väl knappast någon hemlighet att de vill vidare från damligan om de får chansen att spela i stora klubbar i Sverige, säger Virta.

Utan ersättning

I herrfotbollen talar man om fostringspeng om en spelare under 23 år från ett finskt ligalag skulle gå vidare till en allsvensk klubb.

Går spelaren över till den andra klubben utan en övergångssumma är klubben som spelaren lämnar ändå garanterad en summa.

Hur ser det ut inom damfotbollen, skulle ni till exempel få fostringspengar för 20-åriga Kati Nyman om hon går till Hammarby?

–Det fungerar inte likadant inom damfotbollen. Där finns det inga sådana summor och vi skulle

inte få något för spelarna, säger **Dan Sjöblom** som har hand om spelarkontrakten i ÅU.

MARIA NYKVIST
maria.nykvist@nyan.ax

Sportens kom ihåg

■ **Basket Åland:** Basketträning för damer hålls måndagar 17.30-19.00 och tisdagar 19.30-21.00 på Sjömansskolan. Ansvarig tränare Joachim Torsson: 0457 3435150. Basketherrarna har träning på Sjömansskolan 20.30-22.00 på tisdagar och basket för 12-15-åringar börjar 17.00-18.00 på fredag den 11 september på Strånds skola. Ansvarig tränare Andrew Hagmark-Cooper: 0457 342 9202

■ **BC Clipper:** Klubbträning torsdagar 20.00-21.00.

■ **Centrerad ridning:** Träna din sits med Toini Pettersson 25-27 sept. Teori och privatlektioner. Hålls i ridhuset i Tranvik, start fre kväll. Alla ryttere och hästraser är välkomna. Info och anmälan 04570947490, midgard@aland.net

■ **Folktrace:** Nu alla folktracedigare kör vi sista deltävling på lördag. Kom ihåg parkeringen. Vi kommer att köra ett KM den 3/10 med flera svenskar som kommer och kör mot oss. Anmälan till folktrace sista deltävling görs till amk.folktrace@hotmail.com. Ni kan även ringa Maria 04573135943. Senast TORSDAG KL 18.00. Försenad anmälan dubbelavgift.

■ **IFFK-IFF-SIF:** Klubbkamp i friidrott, omgång 4, onsdag 23 september 18.30, vid Breidablick i Finström. Terränglöpning, 1 km, för P/F 7-15 år. Anmälan senast 18.00. Vi bjuder på korv och saft.

■ **LIF/Liffarna Innebandy:** Måndagar 17.00-18.00 i Godbyhallen. Alla upp direkt så vi blir lite gäng!

■ **Mariehamns gymnastikförening:** Höstmöte 23 september 19.00 i Idrottsgårdens konferensrum. Stadseenliga årenden. Alla medlemmar välkomna.

■ **MLK-tennis:** Vuxenkurs i tennis oberoende spelstyrka under hösten på Bollhalla. Torsdagar 18.00-19.00 eller 19.00-20.00. Start 10 september, anmälan snarast till MLK tel 23337 eller mlk@aland.net

■ **RK Sleipner:** 30+ cup lördag 19 september 15.00. Mer info i tävlingskalenden på www.sleipner.ax eller 0405762396 Marina.

■ **ÅBSK-agility:** Agilitycup, deltävling 7 söndagen 20 september 18.00 på plan i Torp. Anmäl till Jessica A. tel: 0408408611, E-post: jessica.a@aland.net Anmäl helst på förhand gärna senast lördag 19 september 18.00.

■ **ÅID-cykel:** Anmälningar till Vätternrundan 2010, 18-19 juni, senast 30 september till Kenneth Hellsten EKUM 23906 eller ÅID:s Kansli 19170.

■ **ÅID-orientering:** Åbolandskampen söndagen 27 september vid Sportkila i Sund. Första start 09.00. Anmälan till ÅID:s kansli senast fredagen 18 september 14.00 till ÅID:s kansli tel. 19170, 23190.

■ **ÅID-orientering:** Anmälan till Hanstadubbeln 19-20 september senast 10 september till kansli tel 19170

■ **ÅID-orientering:** Anmälan till Österåker och Tärnsjö 3-4 oktober senast 18 september till kansli tel 19170.

■ **ÅID-skidor:** Skidläger i Jämsjärvi-skid tunneln den 18-20 september. Anmälan görs till Bosse Ekblom tel: 0407320982 senast den måndagen den 14 september.

Taina Hartikainen.

Kati Nyman.

Jannica Tjeder.

Eveliina Kohvakka.

VM-medaljörer. Peter Åstrand, Henrik Lundberg, Tom Borenus, Peter Tenström och Johan Gärkman tog silver i VM för 6mR-båtar som avgjordes i helgen.
Foto: PRIVAT

VM-silver till Fridolin

SEGLING. ÅSS-båten Fridolin med Peter Åstrand, Henrik Lundberg, Tom Borenus, Peter Tenström och Johan Gärkman i besättningen seglade hem ett silver när VM för 6mR-båtar, "sexor", avgjordes i Newport i Rhode Island, USA förra veckan.

–Det är vår största framgång hittills, säger Henrik Lundberg.

Fridolin inledde VM-seglingarna lite skakigt med en tolfte plats i första racet.

–Det finns två olika banor i Newport, en som går på insidan av öarna och bron och en som går yttermed ute på Atlanten. Första dagen seglade vi på ytterbanan och det var väldigt lite vind så vi hade svårt att få fart på båten, berättar Lundberg.

I takt med att en front drog in över Newport gick Fridolin sedan allt bättre.

–Semestermässigt blev det dåligt väder men det blev bra med vind, det regnade och blåste och

då gick det bättre och bättre för oss, säger Lundberg.

Bekanta förhållanden

Efter första dagen seglades de resterande racen på banan innanför bron.

–Det passade oss, förhållandena liknade dem vi är vana med från Västerhamn, det vred ganska mycket och det är det som är det hembekanta för oss.

Att Fridolin trivdes med den hårdare vinden och den nya banan syntes också i resultatlistan. Med serien 12, 3, 5, 3, 3, 4 låg man totalt trea inför sista dagen, två poäng efter brittiska båten Titia och tre poäng före danska Great Dane.

–Att vi skulle ta ett silver var ju nästan hypotetiskt men våra värsta konkurrenter misslyckades, dansken blev femma och engelsmännen elva, samtidigt som vi blev tvåa i sista racet. Vi fick full utdelning, säger Lundberg.

Det här är femte året Lundberg, Åstrand, Borenus, Tenström och Gärkman seglar till-

sammans med båten Fridolin.

–Och det här är vår största framgång hittills, säger Lundberg.

Nästa stora mål för killarna är VM 2011 i Finland. Värld för mästerskapen är Nyländska jaktklubben som samtidigt firar sitt 150-årsjubileum.

MALIN LUNDBERG
malin.lundberg@nyan.ax

➤ ÖVRIGT

Med stöd av landskapslagen om allmänna vägar (9/68) skall, för senare värdering av eventuell ersättning, hållas syn på den planerade om- och nybyggnaden av landsväg nr 2 på sträckan Domarböle – Finby, sektion 3550-5940, i Sunds kommun.

Syneförrättningen hålls den 1 oktober 2009 kl. 12.00 med samling vid biblioteket i Sund. Vid synen noteras beskaffenheten av vägmärken samt träd och anordningar, vilka tas bort vid vägbygget.

Markägarnas närvaro är önskvärd.

Stafettkarnevalen flyttar till Esbo

■IDROTT. Stafettkarnevalen i maj nästa år kommer inte att ordnas på Olympiastadion i Helsingfors. Tävlingen flyttar till Alberga idrottspark i Esbo, uppger Hufvudstadsbladet på nätet. Olympiastadion ska renoveras.

–De tar inte emot oss på stadion på våren, så därför var vi tvungna att se på andra alternativ, säger **Christel Lundström**, tillförordnad verksamhetsledare på Svenska Finlands Skolidrottsförbund till tidningen.

–Vi var och tittade på Kalevaspelen och de arrangemangen erbjöd de bra i Esbo. Dessutom erbjuder Alberga ett stort område, som täcker våra behov för parkering och uppvärmning, säger Lundström.

Djurgårdens sportplan nära stadion var också ett alternativ, liksom Karlsplan i Vasa. Valet föll ändå på Alberga, bland annat för att Esbo IF lovade att hjälpa till med arrangemangen. (FNB)

➤ ÖVRIGT

MARIEHAMNS STAD

"Alandicaparken"

Utställning under tiden 17-30 september 2009.
Plats: Stadsbiblioteket

Allmänheten kan betrakta två Ide-förslag över framtidens utformning på parkområdet mellan Alandica, kultur o kongress och Stadsbiblioteket.

Välkommen till utställningens öppning och informationstillfälle!

Torsdagen den 17 september kl. 19.00.

Förslaget kan även ses på www.mariehamn.ax

Mariehamns stad, Tekniska verken

www.mariehamn.ax

HELLRE FEM NYA

Inklusive TV-ridning

Till årets slut för endast

55€

**Ring 23 444, faxa 23 450,
e-posta prenumeration@nyan.ax
eller posta kupongen här nedan**

Ja visst!

☒ Jag vill prenumerera på Nya Åland till 31.12.2009 för **ENDAST 55€** (normalpris 65€)

ERBJUDANDET GÄLLER ENDAST FÖR NYA PRENUMERANTER

Namn:

Adress:

Postadress:

Tel: GSM:

E-post:

Underskrift:

Porto tillkommer på prenumerationer utanför Åland.
Fastlandet 1€/mån, Sverige 2€/mån

Nya Åland

Svarsförsändelse

Avtal 22100/41

22103 Mariehamn

nyan.ax

➤ ENTREPRENADER

Mariehamns Energi Ab

inbegär **anbud för kulvertarbeten** i Mariehamn och Jomala. Anbudet skall inlämnas senast den 29 september kl. 15.00. Anbudshandlingarna finns att hämta på bolagets kontor, Neptunigatan 2.

SKYTTE
Sunds jaktvårdsförenings skyttetävling den 12 september.

Penningautomatförenings vandringspokal, miniatyrälg 20+20 skott 50 m.
1) Guy Karlsson 337 p, 2) Ralf Lindholm 336 p, 3) Adam Jansson 324 p. Ål. rek.

TV-programmet

onsdag 16 september

6.15 Fråga dok-torn (R) 7.00 Rapport 7.07 Regionalt 7.28 Gomorron Sverige 10.30 Leroy [7784] 11.00 Ramp höjdare (R) [8413] 11.30 I en klass för sig (R) [1500] 12.00 Garage (R) [2429] 12.30 I love språk – samtal [9790] 13.00 Rapport [23719] 13.05 Jag och min familj (R) [438535] 13.35–14.05 Ett kryssningsfar-tyg i hästväg (R) [899622] 15.35 Åh, en sån deckare [4530974] FILM Amerikansk komedi från 1947. I-rollerna: Bob Hope, Dorothy Lamour. 17.00 Rapport [21577] 17.05 Gomorron Sverige [666790] 17.55 Älskar dig för evigt? (R) [24852] 18.25 Älskade, hatade förtort (R) [18245] Även 17/9. 18.55 Sportnytt [2534018] 19.00 Rapport med A-ekonomi [29158] 19.10 Regionala nyheter [5505603] 19.15 Go'kväll [898142] Magasin. 20.00 Kulturnyheterna [82697] 20.15 Regionala nyheter [4581603] 20.30 Rapport med A-ekonomi [806] 21.00 Uppdrag granskning [65500] 22.00 Livvakterna [61784] Dansk dramaserie från 2009. Del 4 av 10. 23.00 True blood [67790] Amerikansk dramaserie från 2008. 23.50 Kulturnyheterna (R) [3138516] 0.05 Himmelblå (R) [6962104] 0.50 Den stora resan (R) [7565524] 1.50 Studio 60 on the Sunset Strip (R) [3385630] 2.35 Dr Åsa (R) [3805920] 3.05 Svenska dialektmysterier (R) [1965543] 3.35 Andra Avenyn (R) [7895017] 4.20 Debatt (R) [9474494] 4.50–5.50 Den stora resan (R) [5186920]	10.30 24 direkt [85496546] 16.35 Det för-flutna hälsar på 1809 (R) [2313239] Även 19/9. 17.05 Agenda (R) [6811852] 17.50 Debatt (R) [39500] 18.20 Nyhetstecken [2868500] 18.30 Oddasat [96993] 18.45 Uutiset [181719] 19.00 Hur fungerar minnet? [30535] Brittisk vetenskapsfilm från 2009. 19.50 När jag en dag inte finns [4064005] 19.55 Rapport [5414546] 20.00 Vem vet mest? [8158] Frågesport. Även 20/9. 20.30 Snabbare än snabbmat [7429] Brittisk matlagningsserie från 2007. Även 20/9 och 22/9. 21.00 Postadress Manchester [18577] Brittisk dramaserie från 2006. Del 4 av 6. Jack håller sig för sig själv och tiger om det mesta, till de andras irritation. 21.50 Kvinnliga designers [5481264] Reportage. Del 4 av 9. Carolina Dahlberg formger möbler i svensk 1700-talstil. 22.00 Aktuellt [1622] 22.30 Babel [7103] Svenskt litteraturmagasin. Möt några av höstens många förfat-tarduos, bla Alexander och Alexandra Coelho Ahndoril som gjort succé under pseudo-nymen Lars Kepler. Program-ledare: Daniel Sjölin. Även 18/9, 20/9, 17/9. 23.00 Sportnytt [84090] 23.15 Regionala nyheter [6852993] 23.25 Rapport [1438852] 23.30 Modehuset Chanel [5603] Fransk serie. Del 4 av 5. Coco Chanel var en av världens förnämsta modeskapare. Efter hennes död fortsätter modehu-set sin verksamhet som aldrig förr. Även 19/9, 22/9. 0.00 Dominick Dunne [15369] K Special. Med anledning av författaren och journalistens bortgång sänder ”K Special” ett helt nyinkommen dokumentär. 0.55 Vetenskapsmagasinet (R) [9524746] Faktaprogram. Även 19/9. 1.25–1.55 Skräckministeriet (R) [2509830]	7.30 Montel Williams show [5857149] 8.25 Spin City (R) [9476603] 8.55 Alla älskar Raymond [8844351] 9.25–9.50 How I met your mot-her [8452887] 10.40 Rachael Ray [4787429] 11.30 Våra bästa år (R) [1552264] 12.25 Top model 4 (R) [8168603] 13.20 How I met your mother (R) [4608581] 13.45 Alla älskar Raymond (R) [470852] 14.15 Oprah Winfrey show [864806] 15.10 Extreme home makeover [9321887] 16.05 The Tyra Banks show [4641500] 17.00 Top model 4 [933210] 18.00 Hell's kitchen [944326] Amerikansk realityserie från 2005. 19.00 Navy CIS [136790] En död marinofficerare hittas i närheten av två narkotika-smugglares lik. 20.00 2 1/2 män (R) [194513] 20.30 2 1/2 män [544054] 21.00 Superstars [781264] Svensk underhållning från 2009. Idrottststjärnorna tävlar i fyra lag med fyra i varje där Ingemar Stenmark, Börje Sal-ming, Magdalena Forsberg och Thomas Ravelli är lagkapten-er. 22.00 Efterlyst [787448] Svensk programserie. 23.00 Half ton son [698500] Brittisk dokumentär från 2009. 0.00 Navy CIS (R) [116901] 1.00 2 1/2 män (R) [7264901] Alan gör upp bröllopsplaner för Evelyn och Teddy medan Charlie funderar över hur han ska kunna bli bättre bekant med sin blivande styvsyster. 1.25 2 1/2 män (R) [2248369] 1.50 Spin City (R) [2307765] 2.15 The unit [3964746] 3.05 Drew Carey [8834659] 3.30 That old feeling [7811746] FILM Amerikansk romantisk komedi från 1997. I rollerna: Bette Midler, Dennis Farina. 5.10–6.00 Montel Williams show [5404475]	6.25 Äktenskapsaku-ten [9824158] 6.50 Nyhetsmorgon [85611887] 11.00 Nyhetskanalen [449061] 11.05 Efter tio [1368087] 12.00 Nyhetskanalen [196332] 12.05 Efter tio, forts [7074142] 12.55 Hem till gården [889210] 13.20 Hem till gården [1210264] 13.55 Nyhetskanalen [2222264] 14.00 Trav [210185] 14.25 Förlossningskliniken [7136993] 15.30 Nyhetskanalen [475332] 15.35 Små i stora världen [1180210] 16.05 Ghost whisperer (R) [2059697] 16.55 That '70s show (R) [6862871] 17.25 That '70s show (R) [473087] 17.55 Kändisdjungeln (R) [7874535] Svensk underhållningsserie. 18.50 I nöd och skuld [6860806] Kanadensisk livsstilsserie från 2005. 19.15 Lotto, Joker och Drömvin-sten [3533326] 19.20 Keno [947239] 19.30 Lokala nyheter [400332] 19.35 Lokalt väder [3629177] 19.40 Ekonominyheterna [5471448] 19.50 Vädret [5460332] 20.00 Nyheterna [994595] 20.30 Samantha (R) [344036] Amerikansk komediserie. 21.00 Idol 2009 [789806] 22.00 Kändisdjungeln [778790] 23.00 Nyheterna [493697] 23.25 Sporten [8856055] 23.35 Vädret [1865090] 23.38 Lokalt väder [301865090] 23.40 Heroes [4587264] Del 8 av 25. 0.40 Jordan, rättsläkare (R) [8723920] 1.35 Anna Pihl (R) [8715727] 2.30 Arkiv X (R) [4211630] 3.15 Advokaterna (R) [4681659] 4.00 Greetings from Tucson [2881369] 4.20 Greetings from Tucson [2010712] 4.45 Commander in chief (R) [8482814] 5.30–6.15 Ice road truckers (R) [7411611]	6.00–10.00 Godmorgon med A-laget 13.50 Mat med Tina 14.30 Wiz Quiz 14.40–14.56 Ghost Stories 16.55 Guld och gröna skogar 17.25 Sportmagasinet Människor i idrottens värld. 17.55 TV-nytt 18.00 BUU-klubben: Bärtil Får kan rida. Isa Gris vill rida. Kulleby sjukhus: Olyckor hän-der så lätt. 18.30 Park Musik. Hobby eller allvar? 19.00 Oz och James på nya vinäventyr Del 1 av 8. Nya världens viner. Seriestart. Oz Clark och hans ”lärling” James May lämnar den franska vinvärlden för att ta reda på hur de bästa och sämsta vinerna i Nya världen smakar. 19.30 TV-nytt Kan också ses på svenska. 19.55 Sportnytt 20.00 Strömsö Textad. Camilla visar sina favoritinslag från i våras. Det blir lasagne på selleri, snacks-skålar av gamla chipspåsar, vattenkikare, fina små kapp-säckar, runda porträtt och ett besök på loppis i Tenala. 20.40 Pixel Veckans kultur i debattglada munnar. 21.00 Spotlight: Barndom utan mål och mening Textad. Den förra depressio-nens nedskärningar förstörde barndomen för ett stort antal barn. 21.30 De halvt dolda Del 3 av 4. Om de som fick leva, och de som inte fick leva. 22.30 TV-nytt Kan också ses på svenska. 22.40 RåFilm 2009 Att berätta i bilder. 23.10 Sportmagasinet Människor i idrottens värld. 23.40–23.54 Oddasat Nyheter på samiska. Textning till svenska och finska.
---	---	---	--	--

ÅLANDSKANALEN

KI 18.30, 19.30, 21.30, 22.30, 23.30

Nyheter, bok-tips och eventuellt sportinslag.

ÅLANDS RADIO 91.3 MHZ

6.45–10.00 Gomorron. 6.50 Beträktelse. 6.55 Ålandsnytt. 7.00 Aktuellt. 7.30 Ålandsnytt. 8.00 Aktuellt. 8.30 Ålandsnytt. 9.00 Musikpaletten. 9.30 Ålandsnytt. 9.45 Sagostunden. 10.00–15.00 Mittpådan. 10.30 Ålandsnytt. 11.30 Ålandsnytt. 11.40 Musik. 11.45 Låshörnan: I kamp med havet. 12.00 Aktuellt. 12.10 Musik. 12.15–12.30 Kulturen. 13.00 Ålandsnytt. 13.03 Lyssnar-nas 10 i topplista. 14.00 Ålandsnytt. 14.03 Skrattsalva. 15.00 Ålandsnytt. 15.03 Spisa med Radion. 16.00 Aktuellt. 16.15–17.45 Åland i dag. 16.15 Arena. 17.00 Ålandsnytt. 17.45 Kulturen. 18.00 Aktuellt. 18.03 Ålandsnytt. 18.06 Musik. 18.10 Lyssnarnas 10 i topplista. 19.00 Ålandsnytt. 19.10 Åland i dag. 20.00 Ålandsnytt. 20.03 Åland i dag. 20.40 Låshörnan: I kamp med havet. 20.55–21.00 Beträktelse.

En ska bort, endast en kvar

Bland de tusentals män som sökte till "Bachelo-rette" valdes 25 hoppfulla kandidater ut. Dessa har under 13 avsnitt fått chansen att på olika sätt försöka vinna singelpinglan DeAnna Pappas hjärta. I kväll är det dags för det sista avsnittet och nu återstår att se om DeAnna kommer att hitta en man som hon vill gifta sig med.

KANAL 5 22.00

Se det med egna ögon

www.24.ax

5.55 En sann historia: Muta-nen från Kurajoki [9922784] 6.25 Ettans morgon-tv [84075413] 9.30 Coronation Street [4482719] 10.15 Arto Nyberg [6801697] 11.00 Tv-nyheter [17177] 11.05 YLE News [4112413] 11.10 Läkarcentralen på Cla-rence Street [3881535] 12.00 Ettans morgon-tv: Da-gens rubriker [32210] 13.00 Tv-nyheter [18887] 13.05 En fascinerande värld: Storbritannien [7256429] Del 1 av 3. 14.05 Naturstund: Djurvärld-dens gåtor [1901177] 14.30 Javisst, herr minister (R) [4622] Man vet vad man har men inte vad man får. 15.00 Tv-nyheter [91535] 15.05–15.55 Herrskap och tjänstefolk [4176351] 16.00 Encyklopedin [63784] 16.10 Den vida naturen: På Söderhavets vidder [6844402] Del 2 av 6. 17.00 Tv-nyheter [23142] 17.08 Läkarcentralen på Cla-	rence Street [300787622] Föreställningar. Ed tror att Cathy inte längre vill ha ett barn. 18.00 Tv-nyheter och väder [2245] 18.30 Prima [8644] 19.00 Historia: Röda Korset och Nazityskland [74413] 19.55 Än flödar vinet [725448] 20.25 Viking Lotto [4882413] 20.30 Tv-nyheter och väder [78448] 20.55 Sportrutan och V5-tra-vet [3989351] 21.05 A-studion [1732535] 21.40 A-plus [763697] 22.00 Fjärrlinjen: Andra världskriget fortgår [85535] Var den röda armén en befri-are eller en ockupant? 22.55 Tv-nyheter [3094072] 23.00 Strada [9581] 23.30 Fritt fall [8852] 23.59 Nyhetsfönster [457637210] 4.00–5.55 Nyhetsfönster [6957611]	6.00 Tellus-frågesport [7134974] 6.50–9.00 Lilla tvåan [22529852] 9.00 Oddasat [21806] 9.15 Regionala nyheter [5593061] 10.35 McLeods döttrar [3113871] 11.20 Matdoft i trädgården [1326784] 11.50 På riskgränsen: Stormmolnsjakt [3679622] 12.45 Nyhetsåret [610806] 12.55 Hemmakockars recept skyddsling FILM [9862142] Finsk komedi från 1938. I rol-lerna: H. Kara, T. Majuri. 14.20 Aktuella Tvåan [6559245] 14.55 Oförglömlig: Eino Grön (R) [8770852] 15.10 Mötesplats: Tillfällig hjälte: Tillfälliga hjältar [5652516] 15.40 Grön glädje [5316697] 16.05 Svängiga djur [2457055] 16.10 Lilla huset på prärien [8645326] 17.00 Nicke Nyfiken [37210]. 17.23 Lilla tvåan [300229264] 18.00 Mannen utan hustru [24581] 18.50 Tv-nyheter [1524790] 19.00 Regionala nyheter	[91887] 19.10 Sportrutan [6255210] 19.15 Tvåans höstväder [6358351] 19.20 Finland express [5571516] Hela Finlands television. 20.00 Hemlig miljonär [81239] Miljonären Nick Leslaus egendom är uppskattningsvis värd 200 miljoner pund. 20.50 Hemmakockars recept [2495603] 21.00 Där björkarna susa (R) [25697] 21.50 Tv-nyheter, väder och sport [7444622] 22.05 Den hårda lagen: Specialenheten [5245603] 22.45 Dokumentärprojekt: Den nya världens framtid [1930210] Latinamerika har under de senaste åren gått åt vänster. 0.35 Dolt ord [1130123] 1.00 Tellus-frågesport [1214727] 2.00 Frågespel [5450833] 3.00 Dolt ord [5461949] 4.00 Sudoku [5447369] 5.00–6.00 Frågespel [5441185]	5.30 Väder [8854974] 6.05 Studio55 [6560326] 6.25 God morgon Finland [57086239] 9.10 Studio55 [4911974] 9.35 Vad ska vi äta idag? [7675581] 9.40 Känslor och dofter [6634603] 10.25 Eurojakten [7628072] 10.35 Emmerdale [4442429] En serie om livet i byn Em-merdale. 11.00 Emmerdale [624210] 11.25 Köpkanalen [8756993] 12.25 Astro-tv [9616061] 12.50 De vackra och de djärva [245332] 13.15 De vackra och de djärva 13.40 Vad ska vi äta idag? [5176326] 13.45 Godmorgon Finlands bästa bitar [656974] 14.10 Nöjesnytt [8168158] 14.15 Klassfest [203622] 14.45 Läkarna [4990719] 15.40 Biisikärpänen [7970595] 16.30 Eurojakten [200429] 16.55 Nyheter [5724061] 17.00 De vackra och de djärva [581326] 17.25 Vad ska vi äta idag? [5649326]	17.30–17.55 De vackra och de djärva [677177] Amerikansk under-hållningsserie från modevärlden i Los Angeles. 18.00 Emmerdale [507784] 18.30 Emmerdale [688603] Fängelsekortet. 19.00 Sjuans nyheter [132429] 19.20 Dagens väder [215142] 19.30 Dolda liv [332887] 20.00 45 minuter [406061] 21.00 CSI [711644] Amerikansk polisserie. 21.55 Viking Lotto och Joker [9076351] 22.00 Tians nyheter [400852] 22.15 Dagens väder [5606516] 22.20 Resultatrutan [1640993] 22.30 Rekkakuskit jäällä [295036] 23.30 Sanning eller myt [3999535] 0.35 Tredje stenen från so-len [6190433] Amerikansk komediserie. När den värsta chocken över förlusten är över har man tid att se sig omkring. 1.05 Eurojakten [7979494] 2.05–5.30 MTV3 Chat [80697630]
--	--	---	--	---	---

Gör om ditt vardagsrum för 200€!

Mer smak än pengar? Vi visar hur du förnyar vardagsrummet med en begränsad budget. Inspireras och tävla på www.em.com

Kom och hämta vår nya katalog!

Torsdag 10/9 kl 16-18
delar IFKs ligaspelare
ut årets nya katalog
vid Sparhallen

Dupion Kudde
i siden 50x50 cm
25€

Jungle Kudde i bomull 60x60 cm **39€**

1099€

Vaxholm Matgrupp i vitlackad massiv furu. Matbord L 250 cm B 115 cm H 75 cm inkl. 3 iläggsskivor á 45 cm **1099€** Stol med tygsits **199€**

Krydda din tillvaro!

Krydda din höst med exotiska mönster och varma kulörer. Solvarma apelsiner och doftande limeblad har inspirerat oss till en ombonad kollektion med mörka sittmöbler som skön kontrast. I vår färsk katalog hittar du det allra senaste inom inredning. Läs, njut och plocka dina personliga favoriter. Lite mera du!

1295€

Basel Hörnsoffa med divan och öppet avslut i tyg Cortina. L 319 cm D 221/160/90 cm **1295€** Nackstöd 55 cm **59€**

Blomma Bricka
Ø 46 cm med
brickstativ
H 48 cm **99€**

999€

Milton Rak soffa i tyg Lino. 3-sits L 225 cm D 100 cm **999€**
2-sits L 160 cm **899€**

99€
Ord. pris 139€

Emmaboda Ryamatta i luddfri polyester. 133x195 cm **99€**
(ord. pris 139€). 160x230 cm **139€** (ord. pris 199€). Finns i färgerna svart/grå, vinröd/svart, svart och offwhite

99€

Jack Stol i plast med konstlädersits och trumpetfot i krom **99€**
Finns även i vitt.

1490€

Cumulus K2090 Kontinentalmadrass 180x200 cm inkl. bäddmadrass B9020. Ben väljs separat **1490€**

EM Åland
Dalkarby, Godbyvägen 184
Tel 32 940
www.em.com

Måndag 09.00–19.00
Tis, ons, tors 09.00–17.30
Fred 10.00–17.00
Lörd 10.00–14.00

Lite mera du.

TEBOIL*Kom in och prata smörja!***HÖSTKAMPANJ SMÖRJOLJOR****Gäller t.o.m. 25/9 2009****KAMPANJPRIS €/FAT**

Hydraulic Lift 32	337,70 €	Hydraulolja, året runt olja
Hydraulic Lift 45	343,20 €	Hydraulolja, året runt olja
Kedjeolja Sommar	262,90 €	Kedjeolja
Super HPD SAE 15W-40	423,50 €	Tunga, modernare dieselmotorer
Power Plus SAE 15W-40	401,50 €	Skogs- och vägmaskiner, lastbilar
Power D SAE 15W-40	385,00 €	Tunga dieselmotorer
Monitra Plus SAE 10W-30 ...	401,50 €	Lantbruksmaskiner

Priserna innehåller moms, frakt och omhändertagningsavgift
Bil Macken
 Strandgatan 1, Tel: 12 620

vard. 07.30-21.00, lörd-sönd 09.00-18.00

- Välkomna -

Åländskt oktoberöl även i matbutiken

Åländska bryggeriet Stallhagen satsar på ännu en så kallad säsongsöl till försäljning i dagligvaruhandeln.

Det är en mellanölsversion på den starköl som sålts under namnet Oktoberfestbier. Den nya ölen går under namnet Oktober och tillverkas endast i cirka 8.000 flaskor.

– De två ölsorterna är baserade på samma recept och vår Oktoberfestbier har ju rönt stora testframgångar, framför allt i olika svenska media, säger vd **Stefan Blomqvist**.

Enligt Blomqvist visar försäljningen för Stallhagens öl på en stadig ökning under årets första 8 månader. Totalt har drygt 144.000 liter öl sålts och även antalet besökare på Stallhagens pub och gårdsbutik har ökat.

Så hur går det för Stallhagen i dagsläget?

– Visst är det kämpigt att vara liten i bryggeribranschen, men det går ändå stadigt åt rätt håll, säger Stefan Blomqvist, som berättar att man efter att ha tagit i bruk den nya utrustningen kan producera så stora mängder att det går att jobba mer långsiktigt och således göra affärer även med större kunder.

– Och det är lång framförhållning som gäller. Till exempel sålde vi in vår julöl till en stor kund redan i mars i år. (ab)

Nytt. Cirka 8.000 flaskor Oktober, ett nytt säsongsöl, har åländska Stallhagen lanserat. Foto: JONAS EDSVIK

VÅRD I LIVET r.f.**10-årsjubileum**

9 oktober 2009

i kulturhuset Alandica

Seminarium om

BARN OCH

UNGDOMARS SORG

www.spadbarnsfonden.se

Några platser kvar.

Anmälan senast 30/9

Välgörenhets-**konst**

med 24-STRINGS

Anm. och frågor riktas till

info@vardilivet.ax eller

tel 0408 346 465

DEBATT

Fiskebåtens klagan

■ **Marodörerna** i Käringsund en natt i somras hälsa på en stund. De slog sönder tio fönster, stal, spruta pulver så att två gummiskor gav mönster. Vi har nu bara att vänta se, (mässingsklocka o båtratt följde me) Vem som på Huuto, Tradera o Blocket blir stor kund.

Poeten

LAGERRENSNING

onsdag - fredag

KOM OCH FYNDA!

OLIKA DUKAR

1-3€
 /st
vileda
150€
 /st

HAKO CLEAN
VATTENSUGARE
 - endast 2 kvar

RENGÖRINGSMEDEL
 allrent, bonvax, grovrent, såpa
 5 liter och 1 liter

1€
 /liter

GUMMIHANDSKAR
 olika modeller
 - bara udda storlekar

1€
 /par

GUMMISTÖVLAR
 Stl 35, 36, 37

5€
 /par

SPRAYBURKAR
 olja, glasputs, fettbort m.m.

3€
 /st

**samt en massa
annat roligt!**
Feja

GODBYVÄGEN 11 • ÖPPET VARD 8.30-17.00

HONDA
The Power of Dreams

**Erbjudandet gäller hela september
och på bilar i lager**

CR-V

CR-V har mer personbilsliknande design, bättre komfort och lyxigare interiör än sin föregångare, men samma imponerande väghållning och mångsidighet.

Pris från **24.300€**
+ bilskatt **8.964,82€**
33.264,82€*

**Vinterdäck
på alu-fälgar
på köpet!**
Värde 1.290€

Accord

Accord är förknippad med sportighet och innovativ teknik. Med den helt nya generationen har dessa egenskaper förstärkts ytterligare och kompletterats med en ansvarstagande miljöprofil.

Pris från **21.950€**
+ bilskatt **6.977,16€**
28.927,16€*

• DET HANDLAR OM KVALITET •

BILCENTER
www.bilcenter.ax

Uppgårdsvägen 18 • Bilförsäljningen tel 12551
Öppet: vardagar 9-17, lördagar 10-13
• Reservdelar tel 12552, vardagar 8-16

*600€ lev. och reg. kostnad tillkommer.

VI FIRAR 7-ÅRS JUBILEUM MED ÖPPET HUS
TORSDAG 17.9 KL. 9-19 *vi bjuder på kaffe och bulle* *och korv med bröd*

-50% på ALLT i BÅDA butikerna!

Vi tar emot och säljer en mängd användbara byggvaror. Till och med sånt som du inte visste fanns säljer vi. Även små restlager av tapeter, kakel och kuriosa ting, som gamla strömbrytare m.m.

VI SÖKER DEMONTERINGSOBJEKT!

Välkommen och fynda!

ÖPPET VARDAGAR 7.30-16.00
TORSDAGAR 7.30-19.00

Varumottagning endast under öppettider

emmaus
MÖBELRETUR

emmaus
BYGGRETUR

Skogshyddsvägen 7, tfn 17 059 • byggretur@emmaus.inet.fi

”Snart är måttet rågat för att odla vete!

MESSARE

debatt

Är Ålands ekonomi i gungning?

■För ett år sedan sköljde en finansiell tsunami över USA och vidare genom de globala finansiella och industriella nätverken.

Systemet för bostadslån kollapsade med Lehman Brothers, en gigantisk aktör som pressade ut höga vinster och bonus med höga risker i gömda, osäkra säkerheter och tillgångar.

Några månader tidigare var USA: s ekonomi ”motståndskraftig” och, Islands ”avundsvärd” enligt ekonomiexperterna. Irland låg på tredje plats i världen enligt måttet produktion per person när landet röstade nej till EU: s Lissabonfördrag.

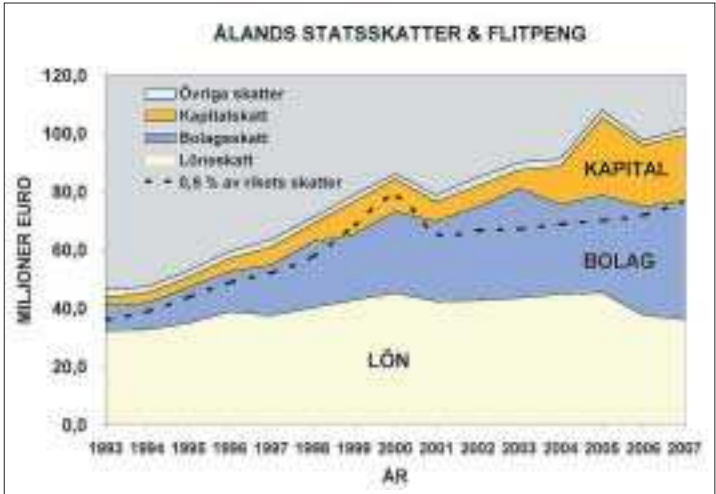
I budgeten för år 2008 aviserade Finlands regering budgetöverskott och amorteringar på statsskulden de närmaste åren. Den åländska landskapsbudgeten var helt i otakt med konjunkturen första halvan av 2008, men råkade passa bättre för nedgången i slutet av året.

Internationellt verksamma företag på Åland har känt av en vikande marknad, men fortfarande är arbetslösheten relativt låg. Finland och Sverige har som små, öppna exportberoende ekonomier drabbats hårt och det påverkar Åland reellt i efterfrågan på varor och tjänster.

Den internationella finanskrisen och lågkonjunkturen präglar också attityderna med en påtaglig försiktighet i investeringar och konsumtion.

Krisens hittills största påverkan på åländsk ekonomi är den ansträngda finansieringen av landskapsbudgeten eftersom avräkningsbeloppet från riket (”klumpsumman”) minskar i proportion till statens upplåning. Statsskulden ökade under första halvan av 90-talet, men har minskat sedan 1996.

Den kraftiga upplåning som nu budgeteras innebär att landskapet utöver en nödvändig budgetsanering i storleksordningen, 20 miljoner euro, måste finansiera 50 miljoner

euro som ett ”förskott” som återförs till landskapsbudgeten när staten amorterar bort de nya lånen. Landskapet har en utjämningsfond, men den borde användas för att stimulera den åländska ekonomin och inte för temporär budgetfinansiering (se öppet brev till Finlands finansminister den 3 september).

Klumpsumman beräknas som en schablon kopplat till statens inkomster. Avsikten var att täcka ”självstyrelsens behov” och att summan skulle följa ”kostnadsutvecklingen” i riket.

Den ekonomisk-politiska betydelsen av upplåning var av liten betydelse vid det finansiella avräkningssystemets tillkomst och förslaget om uppföljning och reglering av systemet (till exempel genom Ålandsdelegationen) avvisades av finansministeriet.

För att stärka kopplingen till den åländska skattebasen infördes en skattegottgörelse eller ”flitpeng” i avräknings-systemet.

I debatten har det funnits en oro för att också den skulle minska i krisens spår.

Diagrammet här intill visar hur de direkta statsskatterna från Åland utvecklats sedan år 1993 omräknat till 2008-års priser

Den streckade linjen visar referensvärdet för rikets skatter, det vill säga 0,5 procent. Det som överstiger 0,5

procent utgör Ålands skattegottgörelse.

Diagrammet visar att Ålands kapital i förhållande till arbetet (lön) ökat kraftigt under 2000-talet med en flitpeng som ökat från storleksordningen 10 miljoner till 20 miljoner. Kapitalinkomstskatten grundas på dividender och överlåtelsevinster med samfundsskatten grundas på bolagsvinster.

Flitpengar bestäms två år i efterskott och i höst kommer besked om skatteutfallet för år 2008.

Bolagsskatten från Åland kan förväntas minska på grund av höga oljepriser och högre avskrivningar för rederierna. Lägre bolagsvinster och avkastning på kapitalplaceringar leder till minskade kapitalinkomster på Åland.

Å andra sidan gjorde ekonomin i övriga Finland en djupdykning andra halvåret 2008, vilket kan innebära att kapital- och bolagsskatten på Åland är relativt sett högre.

Preliminära uppgifter om förvärvsinkomsterna (lön) för 2008 visar att ökningen i riket och på Åland varit ungefär lika stor (6-7 procent).

Sammantaget visar analysen att flitpengen för skatteåret 2008 kan förväntas minska samtidigt som vi kan anta att Ålands ekonomi har en bas i både arbete och kapital som ännu inte kommit i gungning av de stora krisvägarna.

Olof Erland

MESSA NYAN

Sänd SMS/MMS till 0457-3234444

■ Behöver inte bönder besöka ÅHS? **050.**

■ Höstsemester för lagtinget till 2 november läser jag! Tog inte sommarlov just slut? **050.**

■ Du som saknar din Pv! Den stod 4 dar i tunneln i Dalbo. Några killar lär ska ha hämtat den där. **0457.**

■ Den minskande odlingsarealen, het potatis för chipsen! **050.**

■ Vakna politiker! Det är människors hälsa och liv ni ”leker” med! Slopa tunnelbygget omgående och försök hitta andra inbesparingsåtgärder, ta bidraget från bönderna. Att ÅHS ska tvingas spara så mycket kommer att bli helt ohållbart! Titta bara vad som måste dras in på. Hur kan ni inte se detta?! Kliv fram sossarna och få ändring på detta! Det känns som ingen i LR ser hur sjukt detta är?! **040.**

■ Varför är det så svinkallt på Mattssons i Godby? Kom just nerkyld därifrån trots varm tröja. Är det manne snålblåsten som viner? **040.**

■ Det kom så hastigt på! Därför ingen kvinna med i en ny tillsatt arbetsgrupp på Vårdö! Kvinnor är tydligen långsammare än gubbarna på Vårdö? **0457.**

■ Ännu en bilbrand i en tunnel i Helsingfors enl HBL i måndags. **0400.**

■ Tack för de vackra färgerna! Skulle gärna tacka personligen om inte avståndet var så stort... Det får bli en annan dag, då du är här. **A.**

■ I vilken butik på Åland kan man handla pumpa?? Konserverad eller färsk...**Matlagaren.**

■ Puss på dig! **Mjauw <33**

■ Personalen vid AMS skulle kunna vara lite mer förstående och kundvänlig. När man lever på 400 euro i månaden, så är det viktigt att få veta när pengarna kommer. Det är stor skillnad för en som inga pengar har, om man har mat på bordet eller inte. Nu får man svaret: dom kommer när dom kommer... **Ledsen.**

■ Kan man vara färgstark fast man ser allt i svart eller vitt? **050.**

■ 20 % i Sverige 25 % på Åland. Siffrorna betyder inget sedan ett antal år, man kan rulla in i hallen med kapacitet för 222 % med överladdade motorer, standardbromsar/chassi (USA-bilar) speciellt enkelt blir det med digitala styrsystem, betydligt klurigare med analoga mekaniska system för överladdning (svärkontrollerad effekt, problem avgasprov etc.) **040.**

■ Fy skäms till er som inte vågade säga sanningen. Men med alkohol i blodet, då går det bra! **Utsatta.**

■ Den som sig i leken ger får leken tåla. Så hette det förr. Så sluta gnälla över att ni gjort fel-satsningar. Ni klarar er nog ändå. Det får alla vi fattiga sjukpensionärer göra. Försök ni klara er på totalt under 1.000 euro i månaden så vet ni vad utan pengar vill säga. **0400.**

■ Rottweilerträff för alla rottisar med ägare träffas på hundnabben på lördag kl 14! Frågor? **Ring Jeanette 0457 384 4047.**

■ Hur kan ÅHS:s bilar köra privat? Dom kör nog offentligt! **050.**

■ Honka-TiPs matchen spelas senare pga många Honka spelare är på VM-kval. Hur många Åland United spelare är uttagna till detta VM-kval? Att leda ligan med 14 poäng är nog inte bara fräckt utan också fel. Jag tror att Finska Fotbollförbundet ser ÅU som ett spöklag som egentligen inte finns och inte får synas. Att FM-bucklan försvinner från Helsingfors regionen ett år finns inte och skall då mörkas bort. Finska damspelare spelar i Helsingfors, punkt slut. **Finsk damfotboll - lycka till!**

■ Snart är måttet rågat för att odla vete! **050.**

■ Du stockbilförare som körde så fort genom Önningeby i måndags så att ditt stocklass

välte. Tänk över hur det hade gått om mitt barn, som gick från skolbussen just på samma väg en kvart tidigare, hade varit 15 min försenad! Alla ni andra som brukar köra för fort genom byar på smala krokiga vargar kan också ta er en funderare. **Förskräckt.**

■ Ifks dam är bäst! **0457.**

■ Avgångsklasserna KHS -89! Vi har 20-års träff med middag lördag 3.10 kl 18.30 på Ulfsby Gärd. Anmälningar senast tisdag 22.9 till **Nora tel 0400 642 784 el lottis. wallen@hotmail.com** Meddela ev specialdieter.

■ Klart man lr-kvinna kan köra nytt skoda-fordon på Åland. Men varför skulle någon vilja göra det? **Mvh M. Benz.**

■ I tisdagens tidning står det att Siréns projekt skall vara ett av de största i åländsk historia. Skall det alltså ta över 30 år och kräva mer än 20.000 arbetare? Jämför med Bomarsunds fästning. **Mvh En undrande.**

■ Älskar dej Malin Karlsson <3 **040.**

■ Om inte ungdomarna har högsta prioritet Britt L, vem har det då? **0457.**

■ Du som messade att du ofta reser till Finland och vill lära dig finska. Ring **Manolito t 0457-5701700.**

NYANS ROS

...till den trevliga **polisen** som i måndags kväll gav mej fakta om mopeder! Tack! H. en ovetande **mamma.**

...till **dig** på Backmans Optik, som genomförde min synundersökning i måndags 14.30. Du var så trevlig och även tålmodig med de två busiga barnen. Kände mig glad då jag gick pga det trevliga bemötandet.)

...till **Mogens Lindén** som alltid sätter patienten i centrum. Att lyssna och ge tid är konst, det kan Mogens. Tack för att du finns. **Skärgårdsborna.**

...till **var och en** som hjälpte till att leta efter min Alzheimersjuka gubbe. En extra ros till **Jonas Lindström** som var med och letade. Rosar gör tacksamma **gumman.**

...till läkaren **Tora Hansson!** Glad, trevlig och behandlade min mamma så bra och professionellt! Det var det bästa idag (tisdag)! **Dottern.**

Drogtester i skolor?

■**Alla som** tycker det är en bra idé med drogtester i skolorna har kanske inte tänkt efter ordentligt eller tagit reda på fakta..

Salivbaserade drogtest har väldigt kort spårtid . Cannabis spårar man bara 1-2 dagar och subutex som är en vanlig drog på Åland kan man inte alls upptäcka via salivtest. Spårtider för de

flesta droger är inte längre än två dagar.

Ett enda test nu och då vare sej det är urin eller saliv berättar bara att man möjligen varit drogfri de två senaste dagarna. Ett positivt prov är inte heller helt tillförlitligt utan man måste verifiera dem vilket är väldigt dyrt. Masstester är alltså en väldigt dyr

historia som knappast ger resultat på sikt. Att skolsköterskorna skulle ha uppgiften att tvångstesta eleverna underbygger definitivt elevernas förtroende för dem. Vem ska eleverna sedan vända sej till i förtroende om dom vill ha hjälp och stöd? Detta är knappast drogförebyggande arbete.

Birgitte Wahlstén

HÄLGE

ZITS

”Finland lämnade det värsta skedet i den ekonomiska recessionen bakom sig i början av sommaren.”
FINANSMINISTERIET, I SIN EKONOMISKA ÖVERSIKT I ANSLUTNING TILL BUDGETEN.

Tanjerat Tanja Lönnqvist

Man får stanna hemma ibland

Ett väl utfört arbete ger en inre tillfredsställelse och är den grund varpå samhället vilar. Det säger **Karl-Bertil Jonsson** på tv varje julafton. Och visst Karl-Bertil, det kan jag hålla med om i mångt och mycket, men nog måste jag erkänna att ett sådant påstående även framkallar en smula prestationsångest. Ibland kan man faktiskt lätta på den skyhöga arbetsmoralen tycker jag.

Speciellt nu, när vi befinner oss i influensatider, önskar jag att färre personer satte en sådan stolthet i att gå till jobbet trots att de är sjuka. Jag vill helst slippa bli smittad av nysande människor på bussen, eller av någon snorig butikspersonal.

Men om man går till jobbet sjuk anses man helt enkelt vara en klippa. En som sådan som ställer upp i alla väder och i stället prickar in sina sjukdagar under ledigheter. ”Oj vad krasslig du låter”, säger kollegan. ”Äh jag överlever”, säger den tappre och hostar några gånger till. Men jag vet inte om jag tycker det är särskilt tufft att jobba med snor rinnande ur näsan. Är det inte bättre att ta en dag ledigt någon gång när man känner sig trött, i stället för att behöva ta tjänstledigt ett år på grund av utbrändhet?

Jag har vänner som inte ens nått 30-strecket som med jämna mellanrum känner sig utarbetade, för att de inte kan säga nej och för att de tar jobbet med sig hem. Arbetsskygga människor! hör jag folk skria nu. Men så enkelt är det nog inte alla gånger. Jag kan till exempel nämna mina vänner lärarna, som snällt tar emot samtal från gnällande föräldrar till elever klockan tio på kvällen. I stället för att be dem ringa nästa dag under arbetstid. Den gängse uppfattningen verkar vara att det är helt i sin ordning att ringa på en lärares personliga telefonnummer vilken tid på dygnet som helst.

Och när jag i senaste numret av tidningen Journalisten läser att kvinnliga journalister är experter på att bli utbrända och gå in i den berömda väggen blir jag inte direkt förvånad. Karriären kommer först, sedan fritiden. Eventuella vänskaps- eller familjereationer kan vårdas efter klockan åtta på kvällen.

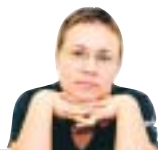
Kan det inte vara okej att ta en stunds vila från vardagens krav och förpliktelser ibland? Att bädda ner sig i soffan och kolla på Twin peaks dvd-boxen en hel dag. Eller plöja igenom alla bibbaböcker som ligger och samlar skuld på kontot.

Om inte annat så kommer du troligtvis tillbaka med mer energi, kraft och lust att göra ett bra jobb. Om det inte är så att du tar ledigt för att du helt enkelt är lat eller hatar ditt jobb. Då är det troligtvis en bättre idé att sluta helt.

Nu vill jag ju inte uppröra alla arbetsgivare där ute genom att uppmana till massjuk-skrivning. Men tänk åtminstone till en gång extra innan du går snörvlande på jobb. Om inte annat för dina medmänniskors skull.

Ett jobb är trots allt bara ett jobb.

ledare

Nina Fellman
Epost: nina.fellman@nyan.ax
Telefon: 528 441

Rågåker. Hellre odlad mark än sly. Men hur, och till vilket pris. Det är den stora frågan vad gäller stöd, bidrag och näringsliv. Foto: JONAS EDSVIK

Använd våra pengar till det jordbruk vi vill ha

Vad skulle hända med jordbruket på Åland om man, enligt en högljudd skaras önskemål, avskaffade bidragen till bönderna?

Svaret är mycket enkelt. Det skulle läggas ner.

Utan produktionsstöd finns inga möjligheter för ett jordbruk på våra breddgrader att konkurrera pris- eller kvalitetsmässigt med mat som produceras på sydligare breddgrader, med växtsäsonger och arealer vi bara kan drömma om.

Vid EU-inträdet gjordes de nationella stöden till jordbruk om, så att pengarna nu går omvägen via Bryssel och dessutom genomgår en byråkratiseringsprocess utan motstycke i världshistorien, men det är fortfarande i stort sett samma pengar som vi medborgare över skattsedeln betalar in, och som omfördelas för att (bland annat) stöda en nationell matproduktion.

Gjorde vi inte det skulle vi snart stå med igenvuxna åkrar och ett totalt beroende av importerad mat. Vi skulle förlora en hundratalds år gammal jordbrukskultur, viktig kunskap skulle falla i glömska. Möjligheten till ett ekologiskt hållbart jordbruk skulle för vår del vara över, för vi skulle för all framtid vara hänvisade till långa transporter för den mat vi äter.

Dessutom skulle vi mista smaker som bara de kalla nordiska somrarna, de långa ljusa nätterna och vårt speciella klimat frambring-

ar. Våra nypotatisar, vår dill, våra jordgubbar. Vår havre.

Självklart måste vi fortsätta stöda jordbruket, inte för böndernas skull, utan för vår egen. Vi måste till och med lära om oss själva, och sluta kalla det bidrag, som är egentligen är lön för mödan att ur våra karga marker få fram maten.

Vi är också tvungna, absolut, att vara kritiska. Ingalunda är det vettigt att stöda jordbruket så som vi gör nu, det tycker inte ens jordbrukarna själva, som ju inte bett om det system vi har idag. Självklart ska vi, medborgarna, staten, ha rätt att med våra pengar säga vilken sort matproduktion vi vill ha. Självklart ska produktionsstöd innehålla beställningar.

Precis som för oss andra löntagare är det chefen som bestämmer, och den som betalar ut största penen är chef. Därmed förstås inte sagt att chefen alltid vet bäst, långt därifrån.

Av denna anledning blir det problematiskt i allra högsta grad om den konservatism som finns inbakad i alla yrkesgrupper ytterligare förstärks med konservatismen i ett maktparti som har både sina väljargrupper och sin personliga försörjning i potten när beslut ska fattas om jordbruksstödens utformning och framtid.

Till exempel om Åländsk center, vars stödgrupper finns på landsbygden, och många av vars lagtingsledamöter lyfter stora jordbruksstöd, inte vill förändring.

Hur gärna vi än vill ha den lokalt producerade maten finns nämligen en annan kraft som pockar på. Det är att allt färre har och kan ha sin försörjning av primärnäringsarna. Alla som jobbar i småföretag som har det tufft, alla som jobbar i branscher som är konkurrensutsatta kunde med visst fog hävda att de är lika berättigade till produktionsstöd som en annan näring. Enda skillnaden är att det inte är mat de producerar.

Den extrema tyngdpunkt som våra näringslivsstöd idag har mot jordbruket har ingen motsvarighet i intäkterna eller andelen sysselsatta i olika branscher. Det måste vi tala öppet om.

Så ser skyttegravarna ut. På varsin sida om stridslinjen står de politiska grupperingarna och pekar ut den andra sidans fel. Men hur löser vi problemet?

Nina Fellman

KOMMENTERA LEDAREN PÅ

nyan.ax

Nya Åland

Grundad 1981.
Utkommer måndag, tisdag, onsdag, torsdag och fredag.
Medlem av Tidningarnas förbund.
Kontrollerad upplaga 2008: 7.349 ex.

FÖRLÄGGARE
Nya Ålands Tidningsaktiebolag
ADRESS
Pb 21, 22101 MARIEHAMN
Uppgårdsvägen 6
Öppet mån-fre kl 8.30-16.15
KONTAKTER
Tfn (018) 23 444 (kl 8.30-16.15)
Nyhetstips: Ring, skicka SMS eller MMS 0457 323 4444 e-post: redaktion@nyan.ax
Nya Ålands hemsida
www.nyan.ax

Annonssavdelning och administration: fax (018) 23 450
Redaktion: fax (018) 23 449
DISTRIBUTION
Vid utebliven tidning ring Posten tfn 22 777 vard kl 7-14 övriga tider telefonsvarare.
Nya Åland: tfn 23 444 vard kl 8.30-16.15.
REDAKTIONEN
Chefredaktör & ansvarig utgivare: Nina Fellman
fn (018) 528 441
nina.fellman@nyan.ax

Nyhetschef:
Anna Björkroos/Malin Tillström
tfn (018) 528 442
redaktion@nyan.ax
Politisk redaktör: Annika Kullman
tfn (018) 528 455
annika.kullman@nyan.ax
Familjeredaktör:
Patrik Dahlblom/Nina Smeds
tfn (018) 528 451
Kulturredaktör: Jan Kronholm
tfn (018) 528 466
kultur@nyan.ax

Sportchef: Johan Larsson
tfn (018) 528 462
sport@nyan.ax
ANNONSAVDELNINGEN
Delice Lindegren
tfn (018) 528 457
annons@nyan.ax
ADMINISTRATION
VD: Stefan Norrgrann
tfn (018) 528 447
stefan.norrgrann@nyan.ax
Ekonomichef:
Katrin Lindqvist tfn (018) 528 446

Prenumerationer:
Margareta Sävstrand
tfn (018) 528 443
prenumeration@nyan.ax
TRYCKERI Consa Print Ab,
Mariehamn, ISSN 0359-1414
PRENUMERATIONSPRISER
1.2.2009
Fortlöpande helår..... 189 €
halvår..... 97 €
kvartal 49 €

STOPPTIDER FÖR ANNONSER				
Publiceringsdag	Eller text & mindre annonser	Annonser större än 600 mm	Färgannonser	
Månd	fre kl 12	tor kl 14	tor kl 14	
Tisd	mån kl 12	fre kl 14	fre kl 14	
Onsd	tis kl 12	må kl 14	må kl 14	
Torsd	ons kl 12	tis kl 14	tis kl 14	
Fred	tor kl 12	ons kl 14	ons kl 14	
Lörd	tor kl 14	tor kl 12	tor kl 12	
Torget: onsdagar kl 12.00.				
Tel. 0600-9-1219. 5,05 € +Isa				

Kartorna i Nya Åland är publicerade med tillstånd av Lantmäteriverket. © lantmäteriverket, tillstånd nr 364.

M:HAMN 02.55 L 13.45	→	ÅBO 07.00/08.15 19.15/20.15	→	M:HAMN 13.35 00.40 L
M:HAMN 23.55	→	H:FORS 09.55/17.00	→	M:HAMN 04.15
Passagerare utan fordon/passagerare med fordon skall vara incheckad senast 30 min. före avgång Transport till/från Mariehamn-Långnäs reserveras med båtresan				

BILJETTBYRÅN ändrad öppettid: 09.30-17.00

SILJA LINE

Torggatan 14, tel 16 711 eller 0600 174552 mån-fre 8-21, lör-sön 10-18
(1,72€/besvarat samtal + alltid lns/msa)
www.talinksilja.fi

Sthlm - Mariehamn - Tallinn	
17.45 - 00.50	→ 01.00 - 10.00
10.00 - 05.00	→ 04.50 - 18.00
TALLINK	
Check-in senast 30 min. före avgång	
Torggatan 14, tel 16 711 eller 0600 174552	
(1,72 €/besvarat samtal + alltid lns/msa)	
www.talinksilja.fi	

ÅLANDSTRAFIKEN t o m 31.12.2009

ROSELLA	måndag-torsdag	fredag-lördag	söndag
M:hamn	Kapellskär	M:hamn	Kapellskär
08.00	→ 09.15	07.30	→ 08.30
16.00	→ 17.30	12.45	→ 14.00
15.30	→ 12.00	18.30	→ 19.30
22.00	→ 19.00	12.00	→ 09.00
		18.00	→ 15.00
		23.00	→ 20.00

Buss Sto-Kap avg från Cityterminalen 1h 50 min före fartygets avg. Buss Norrtälje-Kapellskär ca 55 min före fartygets avg. Aven buss Kap-Sto (färdtid ca 1h 20 min) efter fartygets ank. Bussen går via Norrtälje.

Kontakta vår resebutik för bussanslutning till Uppsala.

Åland-Stockholm dagligen	Åland-Finland dagligen
ÅLAND	STOCKHOLM
01.10 L	→ 06.30
04.35 M	→ 09.40
09.55 M	→ 15.30
14.25 M	→ 18.55
14.10 M	→ 07.45
23.35 M	→ 16.45
07.45 M	→ 18.00
03.20 L	→ 20.10

1) Mariella ur trafik 6.9 kl. 09.55. Åter i trafik 18.9 kl. 17.30. Gabriella trafikerar ruten varannan dag.

Biljettförsäljning, incheckning och ombordstigning avslutas 10 min före ordinarie avgång. Bokad bil skall vara incheckad och klar att köras ombord senast 30 min före ord avgång.

VIKING LINE Storgatan 2, tel 260 11, bokn 262 11
www.vikingline.ax

Turlista 31/8 2009-10/1 2010 (lokala tider)				
Från Eckerö	Alla dagar		13.30	18.30
	Fredag-måndag	8.30	13.30	18.30
Från Grisslehamn	Alla dagar		10.00	15.00
	Torsdag-söndag	10.00	15.00	20.00
Nytt biljettsystem! Förhandsboka bilplats för snabb incheckning.				
Buss: Till Stockholm Cityterminalen vid alla båtankomster. Från Stockholm Cityterminalen 2 timmar och 15 minuter före alla båtavgångar. Till Uppsala 13.30- och 18.30-turen. Från Uppsala Hjalmar Brantingsgatan (Willy's) kl. 8.00 och 13.00 till 10- resp. 15-turen. Från Mariehamn, Bussplan 1 timme före båtavgång. Till Mariehamn efter båtankomst.				
Bokning: tel. 28 300, växel 28 000 Grisslehamn tel. 0175-258 00 Bokning även på www.eckerolinjen.ax				

ECKERÖ LINJEN

Torggatan 2, 22100 Mariehamn

Ta en paus...

M:hamn	Sthlm
10:00	→ 15:45
Sthlm	M:hamn
Sönd-Onsd	18:00 → 02:00
Torsd-Lörd	18:00 → 03:30

BIRKA PARADISE

Kontakta Ålandsresor tel 28 040
www.birka.se

nyan.ax
enligt tidningarnas förbund

ONSDAG 16 SEPTEMBER 2009

dagens ålänning

"Skall plugga film i London"

Solen skiner över Mariehamn, vars gator är fulla med flanerande människor.

Dagens ålänning är Mikaela Lönnqvist från Finström, Åmäs, men numera bosatt i Mariehamn. Vi stöter på henne på Torggatan. Hon plockar hörlurarna ur öronen och stänger av sin mp3-spelare.

Vad lyssnar du på?

-Iggy Pop!

Men du har en tröja och massor med märken med Sex Pistols...

-Jo dom är bäst. Sex Pistols är mitt favoritband.

Vad har du för framtidsplaner?

-Jag skall åka till London på söndag för att börja plugga film och teve på ett universitet där. Jag gick ut Ålands lyceum i våras och har alltid varit intresserad av London, för musikens skull, och film och teve förstås.

Oj, har du resfeber?

-Jo, det har jag! Det är mycket som skall fixas och ordnas,

Gillar Sex Pistols.

Mikaela Lönnqvist lyssnar på Iggy Pop, men favoritbandet är Sex Pistols. Hon är på väg till London, bland annat för musikens skull.

Foto: ERKKI SANTAMALA

nu är jag på väg till banken och biblioteket.

Vad packar du med dej när du åker?

-Massor med kläder och en hel del annat. Hela mitt liv, eller halva kanske, mer rymts inte på flyget.

Vad tycker du själv om för sorts filmer?

-Jag gillar Stephen King och skräckfilm och Robert Zemeckis Forrest Gump är en av mina favoritfilmer.

Vad har du för framtidsdrömmar?

-Jag skulle förstås gärna jobba med film eller teve i framtiden.

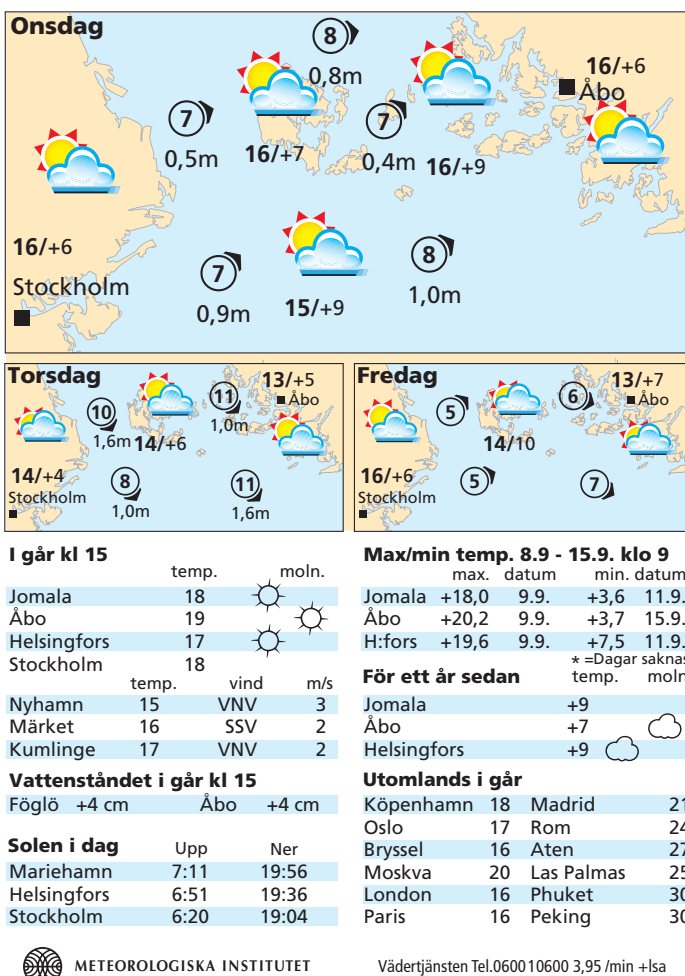
Till sist vem vill du hälsa till?

-Till min pojkvän, min familj och mina vänner. De vet vem de är.

Mikaela traskar vidare längs höstliga Torggatan, snart rör hon sig i en betydligt större och stressigare stad.

KATARINA GÄDDNÄS
katarina.gaddnas@nyan.ax
tfn 528 467

vädret

dagens rätt

Grann fiskssoppa

4 potatisar
1 l fiskbuljong
500 g krossade tomater
200 g sopprötter (ur frysen ev)
400 g lax- eller regnbågsfilé
1 tsk citronpeppar
dill

Skala potatisen och skär i tärningar. Tärna eller strimla laxen. Koka upp buljongen med tomatkrossen, lägg i potatisen och sopprötterna om de är färska och låt koka 10 minuter. Lägg i sopprötterna nu om de är frusna samt fisken och sjud soppan några minuter tills fisk och rötter är färdiga. Smaka av med citronpeppar och mycket hackad dill. Bröd till.

TIPSA 0457 313 4444

MESSA 0457 323 4444

RING 018 23444

Yamarin 425 Mercury 40, 2-takt 3.950€
Terhi 520 L, Johnson 50 2.950€
Yamarin 5920 -05 Yamaha FI 15, 4-takt 23.800€
KEA.fi
Varvsvägen 2, 22100 Mariehamn, tel. 22 424
Öppet: vardagar 9-17, lördagar 10-13

Ett parti nya kristallkronor i lager
NU TILL LÄGRE PRIS!
Ann-Gerds Antik
Godbyvägen 11
Tel. 21 099, 0457 0694 143
www.anngerdsantik.com
Öppettider: Mån stängt, ti-fre 10-18, lör 10-14

ALLTID BJÖRKVED I LAGER!
Rökspån av al, grillkol (Självklart producerat på Åland)
Hamsafe
Norrbölevägen 3, 22 100 Mariehamn
Tel 22 860/0400 721 572, fax 22 865

almedahls
Kökshandduk Äppelsylt 2 olika färger i halvlinne 9,50€
Bromark's
Torggatan 1 tel/fax 13 174
Öppet: vard 10-17, lör 10-14

STATOIL
Motorolja mineral 10W-40 4 liter **19,90**
HOLMBERGS
TEKNIK • KVALITET •
Godbyvägen tel. 23 555 www.holmbergs.ax
Mån-fre 7.30-17.00 Lör 9-14

LAMELL-GARDIN
Reglera ljus och insyn med ställbara lameller.
Välj bland enfärgad, mönstrad, mörkläggande eller perforerad lamell.
Välkommen in till oss eller ring 19 450 för måtttagning och offert.
ÅLANDS PERSIENN
öppet: vard 8.30-16.30
i Dalbo, tel 19 450

En skön soffa
EMMA längsbäddad soffa i flera olika färger **750€**
RIO Hörnsoffa i tyg **1590€**
MÖBEL-City
G. Godbyvägen. Tel 21 165, fax 19 544
Öppet: måndag-fredag 8.30-17, lördagar 10-14

Godby Mässan 14-15 november

tfn 0457 5267 449
E-post: jloff@aland.net